

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Освітня програма	8730 Екологія
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	101 Екологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	8730
Назва ОП	Екологія
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	101 Екологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Онищук Ірина Петрівна, Соколова Валерія Ігорівна, Мельник Олена Сергіївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	05.04.2021 р. – 07.04.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП https://drive.google.com/file/d/1lsJvEm_Wd6bIxC2I9TKiaid3dYMT6oQR/view

Програма візиту експертної групи <http://ecolog.kpnu.edu.ua/prokhodzhennia-akredytatsii/>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОПП підготовки бакалаврів «Екологія» у К-ПНУ та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають критеріям 1, 3-9, виявлені за цими критеріями недоліки не є суттєвими. За критерієм 2, ЕГ виявила часткову невідповідність, на рівні співставлення інформації (назви ОК, кількість кредитів, годин, семестри викладання) в ОПП-НП-РП-індивідуальних планах, що свідчить про недоліками в узгодженні ОПП. Наявні у ЗВО ресурси та практики можуть стати основою для усунення слабких сторін та недоліків. Вагомим моментом є розуміння наявних проблем адміністрацією та наявність бачення щодо їх вирішення. Загальне враження про ОП є позитивним. ОП реалізується, освітній процес є реальним. Цілі ОП узгоджені із місією та стратегією розвитку ЗВО. Унікальність ОПП визначена з урахуванням регіональних особливостей. Фахові кваліфікації НПП та сфера їх наукових інтересів не завжди узгоджуються з закріпленими за ними дисциплінами, але проблема вирішується за рахунок проходження викладачами відповідних курсів підвищення академічної та професійної кваліфікації. Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення є достатніми для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. Сформовані та реально працюють механізми комунікації із роботодавцями, в тому числі об'єктами ПЗФ, НДІ. Існує практика долучення до перегляду та оновлення ОП, потребує підсилення практика залучення роботодавців до організації освітнього процесу. ЗВО має сформоване бачення подальшого розвитку та бажання до удосконалення ОП. Значне зниження чисельності вступників за останні 4 роки має спонукати ЗВО до більш ретельного аналізу ринку праці, визначення причини та пошуку можливих шляхів покращення профорієнтаційної роботи.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Залучення та врахування при перегляді ОПП інтересів ключових категорій стейкхолдерів. Наявність унікальності що реалізується через додаткові ПРН та забезпечує підготовку фахівців для ПЗФ. Практикоорієнтованість навчання, наявність тісних контактів з роботодавцями. Широке обговорення практик, тенденцій, стратегій розвитку спеціальності та обмін кращими практиками з іншими ЗВО України. Залучення академічної спільноти з інших ЗВО та експертів практиків до оновлення змісту ОК. Проведення внутрішніх щорічних процедур моніторингу ОПП на відповідність ОК-ПРН. Налагоджена на платформі Moodle система дистанційного навчання та оцінювання здобувачів. НПП випускової кафедри систематично бере участь у програмах розвитку професійної майстерності, зокрема через участь у міжнародних стажуваннях і семінарах. Випускова кафедра у 2020 р. значно оновила матеріально-технічну базу, зокрема було закуплено необхідне лабораторне обладнання для забезпечення ефективності навчального процесу і реалізації наукових досліджень. Літературний фонд бібліотеки, нараховує понад 13 тис. примірників природничої літератури. У ЗВО функціонує соціально-психологічна служба, робота якої направлена на вирішення індивідуальних проблем здобувачів та НПП, а також на просвітницьку діяльність. У ЗВО функціонує навчально-методичний центр забезпечення якості освіти.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: 1. ОПП 2017, 2018 рр містять блок дисциплін “за вибором ЗВО”, хоча варто зазначити, що це не впливає на загальний обсяг дисциплін за вибором здобувача, який відповідає нормам чинного законодавства. 2. Підготовка та захист дипломних робіт виокремлені в різні ОК. 3. ПРН 26 в ОПП 2020 має незакінчене формулювання, що дублюється в РП. 4. Структура робочих програм потребує удосконалення з метою надання здобувачу аргументованої інформації щодо відповідності застосовуваних прийомів і методів навчання, а також змісту ОК очікуваним результатам навчання. Система оцінювання за ОК містить ряд неузгодженостей. 5. Наявні певні невідповідності щодо назв, кредитів, годин, семестрів викладання за ОК між ОПП, РП, Індивідуальними навчальними планами здобувачів. 6. Автоматизована система вибору дисциплін, електронний розклад та деякі інші ресурси розміщені на сайті потребують доопрацювань. 7. Відсутня можливість для здобувачів брати участь у програмах академічної мобільності, потребує активізації робота з інтернаціоналізації наукової діяльності. 8. Незрозуміла система поточного оцінювання навчальних досягнень здобувачів. 9. Прохідний поріг щодо визначення унікальності кваліфікаційних робіт складає 40 % авторського тексту, що не відповідає принципам академічної доброчесності. 10. Спеціалізація та наукові нароби викладачів кафедри не завжди відповідають профілю ОК, що ними викладаються. Рекомендації: 1. Внести зміни в ОПП 2017, 2018, 2019 р відповідно до вимог стандарту, вимог чинного законодавства та рекомендацій ЕГ. 2. Провести аналіз регіонального ринку праці та визначити перспективні напрямки розвитку спеціальності. Активізувати профорієнтаційну роботу. 3. Посилити наукову та навчально-методичну публікаційну активність НПП та використання власного наукового доробку в навчальному процесі. 4. Розробити положення про врегулювання процедур розгляду звернень учасників освітнього процесу пов'язаних з дискримінацією, сексуальними домаганнями та протидією корупції. 5. Провести моніторинг та узгодити інформацію надану в ОП-НП-РП-Індивідуальних планах. 6. Аудиторне навантаження може бути переглянуто в сторону зменшення, зокрема враховуючи малокомплектність груп за ОПП. 7. Розглянути можливість посилення профільними фахівцями кадрового складу випускової кафедри, зокрема передбачити залучення до викладання роботодавців.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП має чітко сформульовану мету («Формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування»), що узгоджується з місією ЗВО, яка прописана в стратегії розвитку ЗВО на 2020-2030 рр. («Створює зберігає та поширює знання у природничій, суспільній,...сферах...») <https://drive.google.com/file/d/1Wnu9Sjybwlgd8JDCm2XuTVgPcksKbC4/view> та стратегічним планом розвитку ЗВО на 2018-2022 <https://drive.google.com/file/d/1PjLhkIbdlo4L9TOAU2hadvu47cPDASV-/view> («Формування особистості шляхом...екологічного виховання...»). Підготовка фахівців за ОПП Екологія спрямована на забезпечення компетентностей з управління природоохоронною діяльністю, екологічної безпеки та збалансованого сталого розвитку суспільства, унікальність програми полягає в її націленості на підготовку фахівців для забезпечення потреб ОТГ та ПЗФ, що об'єктивно відображено в додаткових компетентностях (ФК 14 і 15) і програмних результатах (ПРН 26-28) та реалізовано через ОК ПП 09, 10, 11, 13, 16, 17,19, 23, 24. Програма має біологічний ухил, що підтверджується оглядом ОК і кваліфікацією НПП кафедри.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Для визначення цілей і ПРН ОП залучаються усі групи стейкхолдерів: студенти, роботодавці, академічна спільнота, в тому числі НПП з інших ЗВО. Це було підтверджено під час зустрічей зі стейкхолдерами та інформацією з офіційного сайту кафедри екології: <http://ecolog.kpnu.edu.ua/cherhova-zustrich-zi-stejkholderom/>, <http://ecolog.kpnu.edu.ua/zustrich-zi-stejkholderamy/>, <https://drive.google.com/file/d/1z7icAhBUTDrLZyUDPGVwaKl2lLLVobwj/view>. На сайті розміщено уніфіковану таблицю із пропозиціями та рекомендаціями стейкхолдерів (<https://drive.google.com/file/d/1z7icAhBUTDrLZyUDPGVwaKl2lLLVobwj/view>) з аналізом ступеня впровадження пропозицій. На сайті кафедри вчасно оприлюднюється проєкт ОПП для внесення зауважень та пропозицій: <http://ecolog.kpnu.edu.ua/proiektu-osvitno-profesijnkh-prohram-na-2021-rik/>. Починаючи з березня 2019 року щорічно формуються консультативні групи стейкхолдерів для перегляду ОПП, надано відповідні підтвердуючі протоколи засідань кафедри (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/vytiah-z-protokolu-pro-stvorennia-konsultatyvnoi-hrupy-stejkholderiv/>). Залучення стейкхолдерів до перегляду ОПП передбачено в окремих угодах про співробітництво, зокрема п.1.5 угоди про співробітництво з ПП «Центр екологічного управління» (https://drive.google.com/file/d/1_2BlQ7pbgcosrL_3zKc2M6NifkYElmtj/view). Представники роботодавців, які були присутні на зустрічі з ЕГ (Р. Якубаш, В. Стельмах, О. Сікора, А. Доманчук, С. Тимчук), підтвердили залучення до перегляду ОПП та врахування їх пропозицій, зокрема В. Стельмах було запропоновано включити в ОПП тематичні компоненти, що надавали б можливість здобувачам більш повно формувати компетентності у сфері міжнародного екологічного права та технологій переробки відходів. А. Доманчук надавав пропозиції щодо забезпечення здобувачів уміннями проводити кількісний і якісний аналіз поверхневих водних об'єктів з визначенням їх проблем і шляхів вирішення, що було враховано при формуванні ПРН 26, а також формування здатності до використання нетрадиційних джерел енергії, враховано у ФК 15. У той же час, варто зазначити, що ПРН 26 має незавершене формулювання (Уміти проводити кількісний і якісний аналіз води, повітря, ґрунту, відходів, продуктів харчування та аналізувати й приймати рішення щодо відповідності...). Присутні на зустрічі здобувачі підтвердили участь у дистанційному обговоренні ОПП і засвідчили, що їх рекомендації були частково враховані, зокрема для більш якісного набуття практичних навичок було збільшено кількість кредитів ЄКТС для проходження практик, пропозиція щодо залучення до навчального процесу роботодавців наразі розглядається. Стейкхолдери зі складу НПП інших ЗВО (Львів, Луцьк, Хмельницький) також підтвердили свою залученість до формулювання цілей і ПРН, зокрема у частині посилення підготовки фахівців для забезпечення ПЗФ (ПРН 28), конкретні пропозиції надавалися щодо змісту практик та ОК.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Для оцінки потреб ринку праці, тенденцій розвитку спеціальності та регіонального контексту стейкхолдери підтвердили, що постійно беруть участь у: on-line опитуваннях (<http://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab->

yak/anketuvannia/ankety/); круглих столах (on-line, of-line); спільних семінарах представників НПП з різних регіонів України, де обговорюють перспективи розвитку спеціальності 101 Екологія. Зокрема, проф. С. Совгірой (Уманський ДПУ) було наголошено, що під час засідання Професійної асоціації екологів України (за участі гаранта ОПП О. Любинського) було обговорено регіональні перспективи ринку праці та особливості формування ОПП Екологія у відповідності до викликів сучасності, зокрема необхідності формування глибинних знань з біології та заповідної справи. Дані пропозиції були враховані при формуванні основної та вибіркової складових ОПП Екологія в К-ПНУ ім. І. Огієнка. При формуванні ПР 28 були використані кращі практики ОПП Екологія Луцького національного технічного університету та Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, зокрема щодо володіння прийомами та методами формування ПЗФ. Досвід іноземних ОПП було проаналізовано, але конкретних прикладів впровадження результатів аналізу при проєктуванні мети або ПРН в ОПП Екологія гарантом наведено не було. Як зазначено у ОПП та звіті СА особливості регіонального ринку праці полягають у розвитку рекреаційного потенціалу Хмельниччини та забезпеченні регіональних об'єктів ПЗФ кваліфікованим кадрами. З огляду на це в ОПП було введено 4,5 кр. на ландшафтну навчальну практику та 6 кр. на виробничу практику із заповідної справи. Під час зустрічі з випускниками спеціальності Екологія експертна група отримала інформацію щодо відповідності отриманих під час навчання компетентностей і програмних результатів потребам регіонального ринку праці, зокрема з хімії, біології, екологічної генетики та екобіотехнологій (Б. Гут - підприємство Баєр, В. Кохановська - підпр. Біо-груп). А. Доманчук (директор НПП Хотинський) зазначив, що в його колективі працює 7 випускників даної спеціальності (включно з ним), які отримали ґрунтовні знання з заповідної справи необхідні для виконання службових обов'язків. У той же час спостерігається тенденція щодо зниження кількості вступників на спеціальність 101 Екологія, зокрема набір у 2020 р. склав 4 особи, і не перевищував 9 осіб за 4 роки існування ОПП, що може свідчити про перенасичення ринку праці відповідними фахівцями та значну конкуренцію з боку Кам'янець-Подільського аграрного університету, який також готує фахівців-екологів.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент започаткування ОПП у 2017 р. стандарт ВО був відсутній. У 2018 р. ОПП було переглянуто та вдосконалено, зокрема додано матриці відповідностей (відсутні у ОПП 2017). Після затвердження стандарту (04.10.2018) на засіданні кафедри екології (протокол №1 від 15.01.2019 файл прикріплено у розділі "Документи, що підтверджують роботу щодо оновлення/модернізації ОП") було прийнято рішення про внесення змін в ОПП Екологія та рекомендовано затвердити оновлену ОПП 2019 на засіданні вченої ради університету. Варто зазначити, що ОПП 2017 р. та 2018 р. навіть після перегляду мають невідповідності щодо Стандарту, зокрема у формулюванні ПР, ФК та ЗК, у ОПП 2017 р. форма атестації на вибір (дипломна робота, або держ.іспит), причому, на підготовку дипломної роботи не відведено жодного кредиту. Оцінюючи ОП на момент проведення акредитаційної експертизи, ЕГ базує свої висновки на ОП 2020 р., як такій її версії, що містить усі зміни, спрямовані на удосконалення ОПП та дозволяє оцінити перспективи її реалізації. ОПП 2020 р. за переліком та змістом ЗК, СК, ПРН, а також формою підсумкової атестації відповідає Стандарту вищої освіти за першим рівнем вищої освіти зі спеціальності 101 Екологія. У цілому, аналіз ОПП 2017-2020 рр дає змогу стверджувати про значний прогрес у розвитку ОПП. Всі ПРН (в межах стандарту та додатково визначені для ОПП) досягаються за рахунок вивчення дисциплін обов'язкової складової, проте, розмежування кредитів та ПРН на написання дипломної роботи (6 кр.) і публічний захист (1,5 кр) не є доцільним з точки зору ланцюга «ПРН-РН ОК».

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильною стороною є залучення та врахування при перегляді ОПП інтересів всіх категорій стейкхолдерів, проведення внутрішніх щорічних процедур моніторингу ОПП на відповідність ОК-ПРН, наявність унікальності що реалізується через додаткові ПРН та забезпечує підготовку фахівців для ПЗФ. Позитивні практики: широке обговорення практик, тенденцій, стратегій розвитку та обмін кращими практиками з іншими ЗВО України, зокрема Луцьким національним технічним університетом, Львівською політехнікою, Тернопільським національним педагогічним університетом, Уманським національним педагогічним університетом та ін, долучення до обговорення ОПП під час робочих зібрань Професійної асоціації екологів університетів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

1. ОПП 2017, 2018 рр. не відповідають вимогам чинного стандарту вищої освіти, зокрема в частині формулювання ЗК, ФК, ПРН. ЕГ рекомендує внести зміни в ОПП 2017, 2018 рр з приведенням у відповідність до діючого стандарту.
2. Підготовка та захист дипломних робіт в ОПП 2017-2020 рр. розділені в окремі ОК з присвоєнням окремих ПРН. ЕГ рекомендує об'єднати ОК ПП 26 (дипломна робота) і ПП 27 (атестація, що має на увазі захист дипломної роботи) в єдиний ОК з присвоєнням відповідних ПРН, ЗК, ФК.
3. У ПРН 26 фінальна частина фрази помилково обривається,

що також дублюється в РП та силабусах. Надати ПРН 26 (ОПП 2020) закінчене формулювання, зокрема щодо відповідності показників якості навколишнього середовища. виправити наведену одруківку в РП та силабусах ОК. 4. Необхідно удосконалити анкети для роботодавців та випускників, щодо оцінки ОПП, додавши пункти з вільними відповідями про формування необхідних компетентностей та програмних результатів. 5. Значне зниження чисельності вступників за останні 4 роки має спонукати ЗВО до більш ретельного аналізу ринку праці, визначення причини та пошуку можливих шляхів покращення профорієнтаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОПП має чітко сформульовані цілі, що узгоджені зі Стратегією розвитку КІНУ. У ЗВО сформовані комунікації з усіма стейкхолдерами, підтверджене їх залучення до забезпечення якості на стадії перегляду ОПП, у процесі реалізації ОПП (роботодавці залучаються до забезпечення баз практик), під час моніторингу, що підтверджено документами та результатами спілкування ЕГ з відповідними фокус-групами – здобувачами, роботодавцями, академічним персоналом, адміністрацією та випускниками ОПП. ПРН ОП визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, враховують галузевий та регіональний контекст. ПРН, що визначені ЗВО додатково до переліку, передбаченого стандартом ВО, характеризують особливості цієї ОПП та відповідають 6 рівню НРК. ОПП Екологія в цілому дозволяє досягти очікуваних результатів навчання. Отже, можна вважати, що ОПП загалом відповідає Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Як свідчить профіль ОПП та НП (2018, 2019, 2020 рр.), обсяг ОПП підготовки бакалаврів складає 240 кредитів ЄКТС, обсяг вибіркової компоненти ОПП (2018, 2019, 2020 рр.) року знаходиться в межах 61-62 кредити ЄКТС (понад 25% обсягу ОП), що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» щодо навчального навантаження для ОПП першого рівня вищої освіти та Стандарту вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія. Варто зазначити, що ОПП 2017-2019 рр містять блок «дисциплін вибору ЗВО», що не передбачено чинним законодавством (Хімія, Фізика, Фізкультура, Біологія, Основи наукових досліджень тощо). По факту ці дисципліни входять в блок обов'язкової компоненти ОПП.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОПП є логічно структурованою, ОК, включені до ОПП, пов'язані між собою, формують узгоджену послідовність навчання. Всі ПРН досягаються в межах обов'язкової компоненти ОПП. У контексті оцінки за підкритерієм важливо зазначити, що починаючи з моменту започаткування ОПП зазнала суттєвих змін, наприклад, за пропозицією стейкхолдерів було збільшено кількість кредитів ЄКТС на практики з 15 до 21, зокрема за рахунок введення виробничої практики із заповідної справи, що дозволяє більш повно досягати ПРН 6,8,10, 20; відповідно до змін у чинному законодавстві було введено дисципліну Оцінка впливу на довкілля (понад 20 ПРН). Можливість досягнення результатів навчання зазначених ОПП 2020 була підтверджена під час обговорень змісту, методів та форм навчання за ОК з викладачами кафедри екології та інших кафедр, що забезпечують навчальний процес за ОПП. Деякі ОК (ПП 26, 25, 11) передбачають досягнення понад 20 ПРН, а Загальноєкологічна навчальна практика (135 годин навч. часу) дозволяє досягати лише 2 ПРН, проте враховуючи комплексний підхід цей розподіл ЕГ розглядає як елемент автономії ЗВО. Для дисципліни ЗП 02 Історія та культура України у матриці забезпечення програмних результатів навчання не прописано досягнення ПРН, що суперечить сутності кредитної системи, де навчальне навантаження ґрунтується на визначених ОПП результатах. Досягнення ПРН для ОК ЗП 02 також не прописане в силабусі даної дисципліни (https://drive.google.com/file/d/1t_xfyWgbQl-vXqQ7CF4FBOiXxVu2c69D/view). Програмні результати визначені, як унікальні для ОПП (визначені понад вимогами стандарту), ПРН 26-28 на думку експертної групи можуть бути досягнуті за рахунок визначених для них ОК.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Вивчення цілей, ПРН, змісту ОК, методів навчання та викладання підтверджує відповідність ОПП предметній області спеціальності 101 Екологія. Зміст ОПП охоплює вивчення категорій, теорій і концепцій, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку спеціальності у сферах: екології (Екологічна генетика – ПП 17, Екобіотехнології – ПП 19, Загальноекологічна навчальна практика – ПП 23.01), охорони довкілля (Екологічна безпека – ПП 10, Техноекологія – ПП 8, Нормування антропогенного навантаження – ПП 09, Оцінка впливу на довкілля – ПП 11); Збалансованого природокористування (Економіка природокористування – ПП 5, Заповідна справа – ПП 12, Виробнича практика з заповідної справи – ПП 23.03) та ін.. У зміст ОПП включені елементи, що відображають сучасні тренди розвитку галузі природоохоронної діяльності, зокрема міжнародні природоохоронні конвенції, директиви, угоди тощо. Для забезпечення досягнення відповідних ПРН використовуються релевантні методи та інструменти навчання, в тому числі програмні продукти та ПС технології. Відповідність ОПП предметній області визначеній для неї спеціальності в повній мірі проілюстровано у розділах “Основний фокус освітньо-професійної програми» та «Особливості програми».

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування індивідуальної траєкторії навчання передбачено локальними актами: Положенням про організацію освітнього процесу в К-ПНУ (<https://drive.google.com/open?id=1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86>); Положенням про порядок реалізації права на вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в КПНУ (<https://drive.google.com/open?id=1yeup5-eknPm2Yf18RXGYZjZPlKnfq310>). Каталог дисциплін вільного вибору розміщено на сайті кафедри <http://ecolog.kpnu.edu.ua/dyst-vil-vyb/> (для ОК, що пропонуються викладачами кафедри) та в системі Moodle (<https://moodle.kpnu.edu.ua/course/index.php?categoryid=680>). Варто зазначити, що переходячи за посиланням «Каталог навчальних дисциплін вільного вибору студентів» відкривається перелік всіх дисциплін, включно з обов'язковою компонентою для ОР бакалавр та магістр. ЕГ вважає, що така система пошуку ускладнює вибір дисциплін здобувачами. Під час зустрічі зі здобувачами було надано інформацію, що до 2021 р. вибір дисциплін здійснювався через написання заяв (документи надані на запит ЕГ “Заяви здобувачів про обрання дисциплін вільного вибору”), з 2021 здобувачі використовують власні кабінети в Moodle для обрання ОК. Попередньо викладачі ознайомлюють здобувачів зі змістом своїх ОК. Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії реалізується через вибір дисциплін, вибір теми курсових, кваліфікаційної роботи, вибір баз практики. Мінімальна кількість студентів для формування групи за рівнем бакалавра – 25-30 осіб, що визначено Положенням про порядок.. (<https://drive.google.com/file/d/1yeup5-eknPm2Yf18RXGYZjZPlKnfq310/view>). Варто зазначити, що переліки вибіркового дисциплін для здобувачів, затверджені у 2018 та 2019 рр містили лише дисципліни професійної складової (документи на запит ЕГ “Переліки вибіркового дисциплін для здобувачів, затверджені у 2018, 2019,2020,2021 рр.”). ОПП та НП 2020 р. передбачає опанування здобувачами 15 ОК (по 4 кр. ЄКТС) з вибіркової компоненти, у той час, згідно з наказом К-ПНУ від 29.11.2019 р. №117 ОД перелік вибіркового дисциплін передбачених на 2020 р. містить лише 8 ОК . Каталог дисциплін вільного вибору, розміщений на сайті КПНУ містить розміщені єдиним переліком ОК обов'язкового і вибіркового блоків, що ускладнює процедуру обрання дисциплін здобувачем. Викладання вибіркового ОК починається з другого курсу з числа попередньо обраних на першому курсі ОК. Надані на запит індивідуальні плани студентів 1, 2, 3, 4-го курсів містять у вибіркової частині ОК з блоку дисциплін “за вибором ЗВО”, та вільного вибору студентів. У цілому, проаналізовані ЕГ індивідуальні плани свідчать про порушення процедури ведення ділової документації: мають виправлення та зафарбовування коректором, деякі ОК та кредити за ними не відповідають затвердженим на вказаний рік НП. Напр.: інд. план Д. Гедзика (документи на запит ЕГ “Індивідуальний навчальний план”), на ОК Загальна екологія та Неоекологія в НП 2019 р. відведено 9,5 кредитів ЄКТС, а в інд. плані вказано 8 кредитів, з відповідною кількістю годин.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОПП 2020 передбачає 4 види практик: Загальноекологічна навчальна практика (4,5 кр.), Ландшафтна навчальна практика (4,5 кр.), Виробнича практика із заповідної справи (6 кр.), Переддипломна практика (6 кр.), які логічно та послідовно розподілені за семестрами. Опитування здобувачів щодо достатності практичної підготовки відбувається через “Анкету для студентів, які пройшли практику”, що розміщена на сайті кафедри екології (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScEQGyqj46SIRMJw2LU9xF9sTj8bIhql2mJEKLx4mScMds3g/viewform>). На сайті кафедри також розміщено: Положення про проведення практики, щоденник практики, програми практик, графік проходження практик (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/mat-prakt-dl-stud/>). Студенти мають змогу вільно обирати базу практики або з переліку запропонованого ЗВО, згідно з відповідними угодами з: аграрною фірмою “Нефедівське”, НПП “Подільські Товтри”, НПП “Синевир”, НПП “Мале Полісся”, НПП “Хотинський” Рівненським природним заповідником (м.Сарни). Стейкхолдери підтвердили таку можливість проходження практик. Проф. Н. Міронова з Хмельницького національного університету зазначила, що у 2020 р. здобувачі ОПП К-ПНУ мали проходити практику на базі ХНУ, але карантинні обмеження завадили приїзду здобувачів до ХНУ, проте викладач ХНУ здійснювали дистанційне керівництво проходженням практики та брали участь, спільно з викладачами

кафедри Екології К-ПНУ, у захисті звітів за результатами проходження практик. У матриці забезпечення ПРН проходження практик передбачає досягнення відповідних ПРН, що є логічним та відповідає змісту практик.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Для набуття soft-skills ОПП передбачає формування відповідних ЗК та ПРН: здатність до адаптації та дій в новій ситуації (ЗК 03), здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК 07), здатність працювати в команді (ЗК 09), здатність міжособистої взаємодії (ЗК 10), вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань (ПРН 16), поєднувати навички самостійної та командної роботи (ПРН 18) тощо. Можливість здобуття м'яких навичок передбачена через вивчення дисциплін загальної підготовки (Соціально-політичні студії, Філософія, Історія та культура України, Українська мова за професійним спрямуванням, іноземна мова) та професійної підготовки (Моніторинг довкілля, Екологічна безпека, ОВД тощо). Під час зустрічей з фокус-групою викладачі таких дисциплін як Екологія людини, Природоохоронне документування, Фітоценологія, Укр. мова та ін. надали достатньо прикладів щодо використання інтерактивних технологій під час викладання, які дозволяють розвивати soft-skills, зокрема через проведення ділових ігор, розгляд проблемних кейсів, спонукання до дебатів, змагань, групової роботи. На зустрічі з ЕГ студенти продемонстрували належні комунікативні навички, здатність діяти на основі етичних міркувань у професійному контексті. Отже, ЕГ констатує, що на ОПП в цілому забезпечується розвиток soft-skills.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідність фактичного навантаження здобувачів плановому, ЕГ аналізувала на основі таких матеріалів: 1) на основі змісту наданих силабусів, в тому числі за кількістю і змістовністю ПРН, передбачених для відповідного ОК; 2) за результатами спілкування зі студентами. Надані ЕГ силабуси і робочі програми ОК містять певну інформацію, що суперечить НП та ОПП: в ОПП та НП вказано ПП11 Оцінка впливу на довкілля (5 кредитів ЄКТС), в РП та силабусі вказано назву дисципліни Оцінка впливу на довкілля та природоохоронне документування (17 кредитів ЄКТС); ПП 02 Загальна екологія та неоекологія, в ОПП та НП вказано – 10,5 кредитів ЄКТС, а в РП та силабусі – 9,5; ПП 01 Вступ до спеціальності, в ОПП та НП - 5 кредитів, в РП – 4 кредити ЄКТС; Екобіотехнології в ОПП – 5,5 кр., 8 сем., в РП – 4 кр, 5 сем (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/predmety/>). Вищезазначені протиріччя ускладнюють розуміння навчального навантаження за ОК для здобувачів та свідчать про неузгодженість системи формування взаємозв'язків між ОПП, НП та РП. У ОПП 2017 р. не передбачено кредитів на підготовку дипломної роботи, лише 1,5 кредити ЄКТС на атестацію. У ОПП 2018, 2019, 2020 рр. на підготовку дипломної роботи виділено 6 кредитів ЄКТС і 1,5 кр. на атестацію, хоча атестація має бути логічним завершенням підготовки дипломної роботи і не виділятися в окремий ОК. Для практики (загалом 21 кредит ЄКТС) та дипломної роботи (6 кредитів+1,5 на атестацію ЄКТС) передбачено досягнення відповідних ПРН, хоча окреме виділення ПРН для захисту дипломної роботи суперечить положенню про ЄКТС. Планування аудиторної та самостійної роботи реалізується згідно Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (<https://drive.google.com/open?id=1Dzh4W6JnffoEkRh3oks795Q2yKBNFqjb>). Для здобувачів передбачено навантаження в обсязі не більше 22,5 години на тиждень. Середній рівень аудиторного навантаження за семестрами складає 19,5 годин на тиждень. За результатами спілкування зі студентами з'ясовано, що вони оцінюють рівень свого навантаження під час навчання на ОПП як достатній для засвоєння матеріалу та мають достатньо часу для саморозвитку. Зокрема щоденно на самостійну підготовку витрачається до 3 годин.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОПП підготовки бакалаврів зі спеціальності 101 Екологія в КПНУ підготовка за дуальною формою освіти не здійснюється, але є передумови для її запровадження. Зокрема розроблено положення Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в К-ПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1x9M7RZk7gC1PXcHKwGVVYXag-9ZqPlM/view?usp=sharing>).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

1. Наявність необхідної внутрішньої нормативно-правової бази для врегулювання різних аспектів освітнього процесу за НПП (<http://kpnpu.edu.ua/publicna-informatsiya/>). 2. Відповідність методів і форм навчання досягненню заявлених ЗК, ФК, ПРН. 3. Використання інтерактивних технологій викладання для розвитку soft-skills. 4. Практикоорієнтованість навчання, наявність тісних контактів з базами практик. 5. Наявність різних видів анкетування для визначення потреб та інтересів стейкхолдерів. 6. Наявність системи Moodle, яка дозволяє спростити навчання, особливо в умовах карантинних обмежень.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

1. ЕГ були знайдені відмінності між інформацією поданою в РП, ОПП, НП та індивідуальних планах здобувачів, зокрема щодо кількості кредитів, дисциплін вибіркового блоку, семестру викладання дисциплін тощо. ЕГ рекомендує узгодити інформацію у відповідних документах. 2. Аудиторне навантаження складає 51% від загального, що може бути переглянуто в сторону зменшення, зокрема враховуючи малокомплектність груп. 3. Ведення індивідуальних планів здобувачів з порушенням правил ділового документування (виправлення, коригування). Посилити контроль за веденням індивідуальних планів здобувачів. 4. Пошук інформації в каталозі дисциплін вільного вибору є ускладненим, так як містить розміщені єдиним переліком ОК обов'язкового і вибіркового блоків. ЕГ пропонує розмістити окремими списками дисципліни обов'язкового блоку і вибіркового, із зазначенням для якого курсу пропонуються дані дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень Е

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Аналіз слабких сторін та недоліків за критерієм 2, у сукупності засвідчує, що структура та зміст ОК мають певні неузгодженості з ОПП. Зокрема, ЕГ виявила виправлення наявні в Індивідуальних планах здобувачів, невідповідності між наданим ЕГ переліком затверджених дисциплін вільного вибору і переліком дисциплін в ОПП (до 2020 р), інформацією поданою в РП і силабусах. Отже, експертна група вважає, що наявні недоліки щодо критерію 2, однак їх можна усунути протягом одного року.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному сайті КПНУ ім. І. Огієнка в розділі «Вступнику» / «Підготовка до вступу» (http://proforient.kpnpu.edu.ua/pidg_kurs/pidg_do_zno/) наведено програми ЗНО, загальні характеристики сертифікаційної роботи та критерії оцінювання завдань відкритої форми. Сайт кафедри екології містить інформацію для абітурієнтів де міститься інформація щодо спеціальності 101 Екологія та контактна інформація (<http://ecolog.kpnpu.edu.ua/abiturientam/>). Актуальні правила прийому до університету на 2021 рік наведено за посиланням (<https://vstup.kpnpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/pravylya-pryjomu-2021-zi-zminamy-02042021.pdf>), де чітко прописані правила вступу та етапи вступної кампанії, зазначені строки прийому заяв та документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання. ЕГ під час ознайомлення з документами закладу дискримінаційних положень не виявила. Здобувачі, які були запрошені на зустріч з ЕГ запевнили, що на момент їх вступу до ЗВО, уся необхідна актуальна інформація стосовно правил прийому на ОП була в наявності на офіційному сайті. Для ознайомлення потенційних абітурієнтів з університетом, розроблено Довідник абітурієнта, який можна завантажити за посиланням (<https://drive.google.com/file/d/1szN5hJkMYN2njx6-YhX9-CMqd2uSBuT/view>). У довіднику міститься актуальна інформація про факультети, спеціальності та можливості працевлаштування після навчання, а також є контактна інформація. На сайті КПНУ «Вступнику» передбачені вкладки «Подати електронну заяву на вступ», «Обсяги держзамовлень», «Підготовка до ЗНО», «Програми вступу на навчання» які на момент роботи ЕГ не були доступні.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Згідно до правил прийому до університету на 2021 рік <https://vstup.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/pravylya-pryjomu-2021-zi-zminamu-02042021.pdf>, спеціальність 101 Екологія входить до Переліку спеціальностей, яким надається особлива підтримка (<https://vstup.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/dodatok-2-kpnu.pdf>). Для абітурієнтів є можливість прийняти участь у Всеукраїнській олімпіаді Кам'янець-Подільського національного університету ім. І.Огієнка та за результатами двох турів отримати до 20 додаткових балів з конкурсної дисципліни для вступу. Університет дотримується загальнодержавної підтримки спеціальностей природничого профілю, зокрема через урахування регіонального та галузевого коефіцієнтів.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті діють Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу КПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1loCd22OHJFz9v5NxyRQgoMNVrRDha8KI/view>) та Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності в К-ПНУ https://drive.google.com/file/d/1xHhdBjdRj2oHJKBOxoeDbzTlV_RSVQF3/view, де прописано основні види мобільності та критерії їх визнання. У звіті самооцінювання зазначено, що у 2019 р. на 2-й курс був зарахований здобувач О. Удалов, який навчався за спеціальністю 103 «Науки про землю» географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. На зустрічі зі здобувачами ЕГ поспілкувалась з О. Удаловим, здобувач розказав, що правила перезарахування та визнання результатів навчання, які були отримано у іншому ЗВО були доступними, а процедури зрозумілими. Здобувач складав академізницю згідно до чинного Положення, додаткову інформаційну підтримку отримував від працівників деканату та викладачів кафедри. В університеті наявні угоди про використання баз практик інших ЗВО, але в умовах карантину унеможливилося відвідування здобувачами інших університетів. У 2020 р. здобувачі за ОПП Екологія брали участь у загальноєкологічній практиці в дистанційному режимі на період карантину у Хмельницькому національному університеті, що підтвердила Н. Міронова на відкритій зустрічі з ЕГ. Здобувачі отримували завдання та спілкувались з керівниками практики дистанційно. В Університеті розроблено Положення про порядок перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти в межах академічної мобільності (https://drive.google.com/file/d/1xHhdBjdRj2oHJKBOxoeDbzTlV_RSVQF3/view). Міжнародної академічної мобільності за ОПП Екологія в університеті не було, але на даний момент ведеться робота з метою пошуку можливостей навчання здобувачів у рамках міжнародної програми ERASMUS+, зокрема за словами керівниці міжнародного відділу Т. Сторчової наразі ведуться перемовини з турецькими партнерами.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В університеті діє Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в КПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1yXwRKoeQlvIKj3pYvlsuDmPMaf2GFD7f/view>), наразі даний документ переглядається з метою удосконалення процедур. Випадків перезарахування результатів неформальної освіти за ОПП не було, але здобувачі проінформовані про таку можливість, для прикладу, студенти надали інформацію, що у випадку наявності мовного сертифікату рівня B2, здобувачеві можуть бути перезараховані ПРН з іноземної мови.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

1. У ЗВО ведеться систематична робота над розробкою та вдосконаленням нормативної документації, зокрема оновлення Положень (<https://drive.google.com/file/d/1apkc4bdu4wTDTUFtQAsNdFAExi9GLi6d/view>, <https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cJHYUM7GaI6MikA4o/view>) тощо. 2. Серед позитивних практик в контексті критерію є те, що в К-ПНУ проводяться Всеукраїнські профорієнтаційні олімпіади, участь в яких, дозволяє абітурієнтам отримувати додаткові конкурсні бали під час вступу на ОПП Екологія. 3. ЗВО укладено угоду про спільні бази практик з іншими ЗВО України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

1. На офіційному сайті кафедри екології передбачено багато корисних вкладок, але деякі з них не функціонують або вимагають надання доступу. ЕГ рекомендує провести моніторинг та налагодити роботу сайту кафедри, що полегшить пошук інформації для всіх користувачів та потенційних абітурієнтів. 2. Слабкою стороною в контексті

Критерію 3 є відсутність можливості участі здобувачів ОПП Екологія в програмах міжнародної та внутрішньої академічної мобільності. ЕГ рекомендує активізувати пошук партнерів для міжнародної співпраці та подання спільних заявок на проекти мобільності. 3. Стимулювати здобувачів до участі в програмах неформальної освіти з перезарахуванням відповідних програмних результатів навчання за ОПП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

В університеті ведеться активна робота щодо удосконалення нормативної бази закладу, вносяться зміни у вже існуючі документи. КПНУ тісно співпрацює з іншими ЗВО України, що відображається у обміні досвідом, науково-методичною літературою та спільними базами практик, що підтверджено представниками ХНУ та ЛНТУ. В університеті ведеться профорієнтаційна робота, зокрема проведення Всеукраїнської олімпіади для школярів, що дає змогу переможцям отримувати додаткові бали для вступу до КПНУ. Сайт університету потребує доопрацювань, але це не впливає на якість надання освітніх послуг. Зі слів голови міжнародного відділу, в КПНУ вже почалась активна робота з пошуку міжнародних проектів для залучення до програм академічної мобільності здобувачів ОПП Екологія. Визначенні ЕГ слабкі сторони не є критичними та знаходяться в процесі удосконалення, сильні сторони переважають та дають змогу ЕГ оцінити Критерій 3, як рівень В.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У цілому форми і методи навчання сприяють формуванню у здобувачів програмних результатів та досягнення цілей ОПП. Слід відмітити, що при аналізі РП і силабусів, виявили, що структура подачі в них інформації не дозволяє зробити висновки щодо відповідності форм і методів навчання для досягнення програмних результатів ОПП. Відповідність методів і форм навчання ОК прогнозованим програмним результатам і формування соціальних навичок виявляли під час інтерв'ювання НПП: так про створення робочих груп здобувачів і організацію ділових ігор повідомила О. Тютюнник (ОК Природоохоронне документування); робочі групи, інтерактивне опитування Н. Гордій (ОК загальна екологія та неоекологія); діалогова форма спілкування зі здобувачами під час лекцій І. Федорчук (ОК Гідроекологія). Слід відмітити відсутність у відкритому доступі НМК як обов'язкових так і вибіркового ОК. Проаналізовані ЕГ РП та силабуси, наявні в системі Moodle та надіслані на запит ЕГ не містять інформацію про терміни та процедуру затвердження. Інтерв'ювання здобувачів вищої освіти підтверджує факти їх опитування щодо задоволення якістю організації навчального процесу та майстерністю викладачів (<http://nmz.kpnu.edu.ua/pryrodochno-ekonomichnyj/>). Однак результати анкетування студентів є неінформативними та не дають можливість в повній мірі оцінити якість освітніх послуг, відповідність форм і методів навчання прогнозованим ПРН. За словами академічного персоналу і керівництва Університету анкетування "Викладач очима студентів" проводиться двічі на рік серед усіх здобувачів, однак самі студенти не змогли пригадати зміст опитування, хоча факт його проведення не заперечували (<https://office.naqa.gov.ua/7d361bf2-55d2-431a-950a-a3a4a608a3e4>). Представники адміністрації та гарант ОПП запевнили, що результати цих опитувань використовуються для внесення змін в організацію навчального процесу. Однак, у доступних матеріалах ЕГ не знайшла підтвердження обговорення результатів опитування, надані витяги з протоколів №13 від 11.11.2019 р., №15 від 23.11.2020 р. містять узагальнену інформацію без конкретизації пропозицій щодо удосконалення ОПП. Проявами академічної свободи НПП є вільний вибір методів, форм та способів подання навчального матеріалу, а здобувачів вищої освіти – побудова індивідуальної освітньої траєкторії, яка полягає у вільному виборі ОК з вибіркової компоненти, тем курсових і дипломних робіт та баз практик. Під час зустрічей з учасниками освітнього процесу було з'ясовано, що вони активно використовують єдину платформу Moodle під час дистанційного навчання, діє електронний журнал та електронна бібліотека, окремі ОК містять повний набір навчально-методичних матеріалів. Викладачі ОПП також використовують для дистанційного спілкування зі здобувачами Google-meet, особисті електронні пошти, месенджери Viber, Telegram. Опитування академпсоналу і здобувачів, яке проводиться на регулярній основі, свідчить про загальне задоволення такими формами і методами навчання, зокрема і під час карантину.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Аналіз доступності розміщених на сторінці кафедри університету силабусів та РП ОК показав, що кожен з учасників освітнього процесу може безперешкодно знайти необхідну інформацію щодо цілей, змісту та програмних

результатів навчання у межах кожного ОК. Окрім цього, інтерв'юванням здобувачів вищої освіти було з'ясовано, що всю інформацію (щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання) вони отримують на першому аудиторному занятті з відповідної ОК, а також під час зборів, бесіди з кураторами академічних груп. Варто зазначити, що структура робочих програм і силабусів ОК, яка є стандартною для КПНУ, не є інформативною і не дозволяє оцінити відповідність результатів навчання у ланцюгу ПРН-ДРН-методи навчання-викладання-методи оцінювання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОПП забезпечується залученням здобувачів освіти до виконання наукової теми кафедри «Еколого-генетичний, біологічний, хімічний, фізико-географічний моніторинг біорізноманіття Поділля і Буковини» (НДР: 0116U006382) кожен з викладачів кафедри має розділ індивідуального дослідження, виконує його і залучає до його реалізації студентів даної ОПП зокрема через огляд літературних джерел, статистичну обробку даних, підготовку аналітичних довідок та апробацію результатів наукової роботи через підготовку тез доповідей на конференціях та наукових статей (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/nauk-rob-zi-stud/>). Зі слів гаранта ОПП О. Любинського, здобувачів освіти та на основі наданої документації було з'ясовано, що на кафедрі функціонують студентські наукові гуртки та проблемні групи (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/hurtky-ta-problemni-hrupy/>). Доказом ефективної участі здобувачів в роботі проблемних груп є проект розробки, облаштування, запровадження еколого-пізнавального маршруту «Історія Кам'янецьких скель» [blob:https://office.naqa.gov.ua/22400121-a290-4614-b4a8-42d11e3560ac](https://office.naqa.gov.ua/22400121-a290-4614-b4a8-42d11e3560ac). На кафедрі функціонує наукова лабораторія екологічного моніторингу на базі якої здобувачі виконують курсові та дипломні роботи та роботи МАН. Експертна група рекомендує оптимізувати роботу лабораторії шляхом виконання госп. договірних тем та грантових проєктів. Позитивною практикою є викладання курсу «Основи наукових досліджень», що дозволяє з першого курсу формувати у здобувачів ФК02, ПРН 08, ПРН 09 та ін.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Зі слів НПП оновлення навчально-методичного забезпечення відбувається з урахуванням сучасних досягнень науки, зокрема за результатами стажування та підвищення кваліфікації викладачів, проведення методичних і наукових семінарів з представниками інших ЗВО України (М. Мальваного ЛНУ, Л.Царика ТНПУ, Н. Міронової ХНУ та експертів-практиків Л.Любинської, С.Тимчука, В. Стельмах, О.Сікори), організація та проведення спільних заходів із роботодавцями, опрацювання викладачами матеріалів опублікованих наукових та навчально-методичних праць, осучаснення матеріально технічної бази. Варто зазначити, що у 2020 р. матеріально-технічна база випускової кафедри була значно поповнена, придбані університетом прилади, дозволяють проводити польові і лабораторні дослідження в рамках ОК Гідрологія, Техноекологія, Урбоекологія, Моніторинг довкілля та ін. Слід зазначити, що за результатами стажування та підвищення кваліфікації НПП здійснюють поступове оновлення змісту ОК професійного спрямування: Урбоекологія, Природоохоронне законодавство та екологічне право, Моніторинг довкілля (О.Любинський); Нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище, Вступ до спеціальності (Н.Гордій); Техноекологія, Оцінка впливу на довкілля та природоохоронне документування (О.Семерня, О.Тютюнник, Т.Душанова); Екологічна безпека та прогнозування стану довкілля (О.Семерня, Т.Душанова); Заповідна справа (Л.Любинська); Гідрологія (І. Федорчук). Підвищення кваліфікації дозволяє викладачам більш ефективно використовувати технології формування соціальних навичок у викладанні: О. Попадинець (Інтерактивні методи навчання іноземних мов професійного спрямування).

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Аналіз Відомостей про самооцінювання ОПП та дистанційний експертний аналіз показали, що інтернаціоналізація діяльності в рамках даної ОПП відбувається шляхом проходження дистанційного стажування НПП у закордонних ЗВО, організації та участі на базі кафедри екології міжнародних науково-практичних конференцій («Сучасні проблеми урбоекосистем» (1-2 жовтня 2020 р.), «Подільські читання» (2018, 2019 р.р.)). НПП кафедри бере участь у заходах, що організовуються в рамках міжнародних проєктів на базі інших ЗВО (Зимова академія в СНАУ в рамках проєкту Еразмус+, напр. Жан Монне). Інших активних форм міжнародної співпраці не виявлено. Відсутня практика участі НПП і здобувачів в програмах академічної мобільності здобувачів. Здобувачам вищої освіти та НПП надано безкоштовний доступ до міжнародних баз Scopus, WoS. ЕГ рекомендує залучати представників закордонних ЗВО до читання лекцій та проведення спільних наукових заходів, що сприятиме обміну досвідом і впровадженню світових наукових практик в освітній і науковий процеси. Окрім цього варто активізувати публікаційну активність НПП у фахових виданнях категорії А та Б, Scopus, WoS.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

1. Використання єдиної платформи Moodle для організації освітнього процесу. 2. Автоматизація системи обрання дисциплін здобувачами. 3. Безкоштовний доступ до користування міжнародними базами Scopus, WoS. 4. Широке залучення академічної спільноти з інших ЗВО та експертів практиків до оновлення змісту ОК.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

1. Потребують методичного наповнення та оновлення ОК представлені в системі Moodle 2. Недостатня залученість здобувачів до вибору форм, методів навчання і викладання. 3. Потребує активізації робота з інтернаціоналізації наукової та навчальної діяльності (грантова діяльність, гостьові професори, академічна мобільність). 4. Посилити наукову та навчально-методичну публікаційну активність НПП та використання власного наукового доробку в навчальному процесі. 5. Структура та зміст РП та силабусів не є інформативними та не дають змогу об'єктивно оцінити можливість досягнення ПРН. ЕГ вважає, що структура РП та силабусів потребує удосконалення з метою надання здобувачеві аргументованої інформації щодо відповідності застосовуваних прийомів і методів навчання, а також змісту ОК очікуваним результатам навчання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На ОПП Екологія здобувачі мають можливість формувати індивідуальну освітню територію, однак вони недостатньо залучені до процесу вибору форм і методів навчання. Студенти своєчасно у формі силабуса ознайомлюються з змістом, ПРН, критеріями оцінювання ОК, але структура силабусів і РП потребує удосконалення, насамперед щодо форми подачі інформації в них. Потребує активізації робота з інтернаціоналізації наукової та навчальної діяльності НПП, посилення їх публікаційної активності і впровадження результатів наукової роботи в навчальний процес. Використання досвіду інших ЗВО та залучення практикуючих фахівців до формування ОПП, безперечно має позитивне відображення в оновленні ОПП. Враховуючи деякі невідповідності підкритеріям освітньої діяльності за цією ОПП загалом відповідає критерію, існуючі недоліки є несуттєвими і можуть бути виправлені в короткий строк.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

У ході акредитаційної експертизи з'ясовано, що форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти регламентуються чинним Положенням про організацію освітнього процесу в КІПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>) та порядком організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання... (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view), що періодично переглядаються. Інформація про форми контролю та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів оприлюднюється заздалегідь, шляхом розміщення на сайті університету/кафедри РП та силабусів, а також (за інформацією студентів) на початку вивчення ОК, на першому аудиторному занятті в повній мірі доводиться до відома здобувачів. Функціонування в університеті електронного журналу забезпечує автоматизованість обліку результатів навчальної діяльності студентів та відвідування занять, тобто моніторингу освітнього процесу (https://drive.google.com/file/d/13Pjd6oGAxeQ_SqFkzkzpsOHDgZGfyKps/view). Здобувачем було продемонстровано доступ до електронного журналу з оцінками. Додатковими формами контролю, що підвищують рівень об'єктивності оцінювання знань здобувачів, є факультетський і ректорський контроль (процедура проведення і оцінювання регламентується положенням про ректорський контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти КІПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1CvLN2sFo3A4FmsfHuL-m9QVIMwiUTDOC/view>), проведення ректорських контрольних робіт підтвердили здобувачі. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до вимог Стандарту та Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії в КІПНУ (<https://drive.google.com/file/d/14M3ig6J7N4vRf9Gf5P95Ja3tfitoazL/view>), до складу комісії можуть входити представники роботодавців згідно (п. 2.4 Положення), що на думку ЕГ, безперечно позитивно впливатиме на процес вдосконалення ОПП та дасть змогу ще більш об'єктивно оцінювати досягнуті ПРН здобувачів. Слід відмітити, що до складу екзаменаційних комісій (2020, 2021), які здійснюють атестацію здобувачів ОПП Екологія

входить представники інших ЗВО, зокрема Н. Міронова (Хмельницький національний університет). В процесі інтерв'ювання студентів ЕГ було встановлено, що вони в достатній мірі ознайомлені з формами контролю знань і критеріями оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до вимог Стандарту підсумкова атестація здобувачів здійснюється у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи здобувачами, починаючи з 2019-2020 н. р., в навчальному плані 2018 року форма атестації зазначена як захист дипломної роботи. Підсумкова атестація здобувачів здійснюється у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи здобувачами, починаючи з 2019-2020 н. р., в навчальному плані 2018 року форма атестації зазначена як захист дипломної роботи. В ОПП 2017 форма атестації здобувачів визначена як комплексний екзамен або захист дипломної роботи (що суперечить Стандарту ВО), і на підготовку дипломної роботи передбачено 1,5 ЕКТС, що на думку ЕГ не є достатнім. Під час інтерв'ю зі здобувачами, було з'ясовано що всі студенти 4 курсу готуються до захисту дипломної роботи. ЕГ було надано розподіл тем дипломних робіт на 2020 -2021 н.р. (<https://office.naqa.gov.ua/191fd900-6ea8-481c-8f00-c5f8b3ced51c>)

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ з'ясовано, що для всіх учасників осв. процесу правила проведення контр. заходів є доступними і зрозумілими. Вони регламентуються п. 7 Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), та ще рядом положень що розміщені на вебсайті ЗВО (<http://kpn.edu.ua/publicna-informatsiya/>). Перед початком навчального семестру інформація про проміжний та семестровий/підсумковий контроль вноситься до системи Moodle, та розклад, які є доступними всім учасникам освітнього процесу. Здобувачі та академ. персонал зазначили, що контр. заходи під час навч. проц. здійснюються шляхом оцінювання практич. і лаб. занять, перевірки модульних контр. робіт, усного опитування і проведення екзаменів. Процес контролю в період дистанційного навчання здійснюється через тестові завдання розміщені на інтернет-сервісі Moodle (<https://moodle.kpn.edu.ua/>). Під час інтерв'ювання здобувачів, було з'ясовано, що за час існування ОПП конфліктних ситуацій при проведенні контр. заходів виявлено не було. Порядок оскарження результатів контр. заходів і їх повторне проходження для учасників осв. процесу зрозумілі, що засвідчили здобувачі. Відповідну інформацію закріплено у пункті 7.10 Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ. За інформ. здобувачів об'єктивність екзаменаторів забезпечують розроблені у РП і силабусах ОК критерії оцінювання та кількісна оцінка результатів навчання. Проте, при аналізі ЕГ виявила певну невідповідність, так в усіх РП вказано що, максим.кількість балів, яку здобувачі можуть отримати на практич./лаб. занятті становить 12, тоді як в таблицях з кількісним оцінюванням вказується інша кількість балів (силабус ОК Урбоекологія: за вивчення ЗМ1 можна отримати 20 балів та 5 за самостійну роботу тоді як ЗМ містить 6 тем, також виявлена невідповідність нарахування балів в силабусі ОК Математичні методи дослідження). Таким чином, нарахування балів за самост./індивід. роботу є незрозумілим. ЕГ не виявила фактів врахування результатів опитування здобувачів про форми і методи контролю, при коригуванні РП ОК, зокрема форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів, про які зазначено у звіті СА. ЕГ встановила, що на момент візиту на сайті кафедри був розміщений розклад іспитів/захисту лише за минулі роки (<http://ecolog.kpn.edu.ua/rozklad-ispitiv-zakhyst-robit/>), розклад зимової екзамен. сесії 2020-2021 було надано ЕГ за запитом (<blob:https://office.naqa.gov.ua/02b000ef-906c-422e-a73c-81ed88086098>). Зокрема при аналізі графіку зимової екзаменаційної сесії 2019-2020 н.р. були виявлені порушення в організації контр. заходів (О.Любинський 9.01.2020 о 10:00 одночасно приймав екзамен з Економіки природокористування і Молекулярної генетики у 2-х груп в різних аудиторіях), окрім того є практика виставлення дат проведення іспитів в одній групі декілька днів підряд без інтервалів (<https://drive.google.com/file/d/1u7HDdGsRJ1qfGVteqpE18Mas2sNBVCQp/view>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти і процедури дотримання академ. доброчесн. в університеті і на ОП регламентуються Кодексом академічної доброчесності (<https://drive.google.com/file/d/1UXqhkTdz-TJoPFkFueSsc5v25FlqVAIW/view>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності (https://drive.google.com/file/d/1Wi2EaD27TABQU_oBgslxnZWQK77HEWkh/view) В університеті з 03.02.2020 діє комісія з питань академ. доброчесн., за каденцією якої жодних звернень щодо порушень академ. доброч.і не надходило. Загалом комісія виконує спостерегаючу функцію і ніяких профілактичних заходів не організовує. Раз на

рік проводяться опитування здобувачів щодо дотримання академ. доброчесн. та звітування членів комісії на Вченій раді КПНУ. Так на сайті університету розміщені анкети (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScbPan3Fiy1oixLE5a7fKmWo23bdbURDaVIOMNw3KIribx6dQ/viewform>) і результати опитування здобувачів. За 2020 н.р. інформація щодо результатів опитування здобувачів ОП відсутня (https://drive.google.com/file/d/1ChGe8kUuNd9NKgbFeFH061tnD_He_EYp/view); за 2021 опитування пройшло 22 респонденти ОП Екологія (<https://drive.google.com/file/d/15qebp5nlpdH6UnOhvSURWrRFV8eTtqoH/view>). Окрім того окремо проводяться опитування НПП (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfBwpfdrMtOIxxBaFtBw5Wsef4N13w11IRinLqokt9AeVdKsw/closedform>) . Під час зустрічей з фокус-групами, усі учасники освітнього процесу підтвердили свою обізнаність з питань академ. доброчесн., а також про особисту відповідальність за порушення цих правил. Згідно метод. рекомендацій з перевірки наукових праць ...(<https://drive.google.com/file/d/10CwLndl4RTJsxrNirTWfA5YgwuqDuJe8/view>), п. 2.1 перевірку підлягають дипломні роботи здобувачів, дисертації, навчальні, навчально-методичні праці, рукописи публікацій, перевірку здійснюють відповідальні особи з числа НПП (п.2.2.2) в системі Moodle антиплагіатною програмою Unichек (<https://office.naqa.gov.ua/35c35747-ae0d-440e-a5b9-167d3d566dd3>). В університеті діє система ранжування кількості авторського тексту в наукових роботах здобувачів (п. 3.5) та НПП (п. 4.6) вище зазначених Методичних рекомендацій. При перевірці дипломних робіт унікальність тексту, за інформацією студентів, має становити не менше 31% в іншому випадку робота підлягає доопрацюванню після чого допускається до захисту і опублікування. На думку ЕГ такий низькі вимоги до авторського тексту в дипломних роботах здобувачів не є обґрунтованими. Слід зазначити, курсові роботи також мають проходити перевірку в системі Moodle антиплагіатною програмою Unichек згідно правил перевірки курсових робіт (п. 7 Методичних рекомендацій до виконання курсових робіт <https://drive.google.com/file/d/1XZxZAgVFQgGfKzx2LAHzMLEgw9S-oNjU/view>). ЕГ виявила факти порушення академічної доброчесності викладачем кафедри О. Семерню, а саме чисельні публікації тез доповідей на "хижацьких ресурсах" (sci-conf.com.ua) із залученням здобувачів у якості співавторів (https://drive.google.com/file/d/1HniL3L_sVmgdzgkicmdtTL3viUeEhaEi/view).

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Функціонування в університеті електронного журналу, що забезпечує автоматизованість обліку результатів навчальної діяльності студентів та відвідування занять, тобто моніторингу освітнього процесу; Введення до складу екзаменаційної комісії, що діє на ОП представника іншого ЗВО; Процес контролю якості знань та вмінь здобувачів в період дистанційного навчання здійснюється через інтернет-сервіс Moodle (<https://moodle.kpnu.edu.ua/>); Чіткий порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ рекомендує залучати до складу екзаменаційних комісій представників роботодавців, як це передбачено в Положенні...(<https://office.naqa.gov.ua/260bed48-1a8e-474c-a6f5-8e3021db6f1a>) так як це буде корисною практикою для об'єктивної атестації здобувачів; Незрозумілим є алгоритм нарахування балів за самостійну/індивідуальну роботу на лабораторних/практичних заняттях; Відсутність практики врахування результатів опитування здобувачів при визначенні форми і методів контролю на ОПІ; Експертна група рекомендує переглянути і оновити пункти Кодексу академічної доброчесності, методичних рекомендацій перевірки наукових та навчально-методичних праць..., зокрема збільшити відсоток авторського тексту в наукових роботах здобувачів, що допускаються до захисту і публікації. Проводити систематичні бесіди з НПП та здобувачами щодо дотримання правил академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

В ЗВО наявні регламентуючі документи щодо контрольних заходів, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічної доброчесності. З бесід з НПП, здобувачами ВО та адміністрацією ЗВО, встановлено обізнаність з положеннями, пов'язаними з даним критерієм, а також про відсутність в університеті конфліктів у даній сфері. Водночас, є потреба у створенні зрозумілого і прозорого алгоритму нарахування балів при оцінці результатів навчання за окремими ОК для уникнення непорозумінь при підрахуванні семестрового рейтингу, перегляді деяких пунктів Кодексу академічної доброчесності, Методичних рекомендацій з метою запобігання недотримання правил академічної доброчесності НПП та здобувачами. Загалом, виявленні недоліки, на думку ЕГ, є не критичними і не перешкоджають здійсненню освітньої діяльності за даною ОПІ, можуть бути виправлені в короткий термін.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Згідно опрацювання відомостей СА та основі бесід з НПП, ЕГ встановила, що фах та наукові інтереси НПП відповідають профілю ОК, які за ними закріплені, лише частково. Дана проблема вирішується шляхом проходження стажувань за відповідним профілем та розробкою відповідного навчально-методичного забезпечення ОК. Зокрема, не всі НПП залучені до викладання дисциплін професійного циклу мають базову освіту та/або наукові публікації, що відповідають профілю закріплених за ними ОК. У складі групи забезпечення ОПП відсутні доктори і кандидати наук за спеціальностями екологія чи екологічна безпека (О. Любинський -д. с/г. н., О. Тютюнник -к. с/г. н., Н. Гордій - к.б.н., І. Федорчук -к. б. н.). Активна наукова діяльність викладачів, що забезпечують ОК професійної підготовки в більшій мірі відповідає тематикам їх дисертаційних досліджень, і опосередковано стосується екології (інформація про наукові інтереси НПП кафедри екології (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry-ekolohii/>)). Наприклад Н. Гордій - забезпечує викладання трьох ОК циклу професійної підготовки (Загальна екологія та неоекологія, Вступ до спеціальності, Норм. антроп. навантаж. на НС) наукові інтереси: вивчення угруповань денних лускокрилих; О. Семерня - забезпечує викладання дев'яти ОК (таблиця 2 СА і тільки Інформатика і системологія та Математичні методи дослідження довкілля та банки екологічної інформації частково дотичні до базової освіти та науковим інтересам - методика фізики), схожа ситуація і з іншими НПП. Слід відмітити, що аналіз розподілу навантаження на кафедрі свідчить про те, що на одного викладача приходить до 10 ОК за навчальний рік. Забезпечувати викладання ОК професійного спрямування, дозволяють підвищення кваліфікації та колективні стажування НПП випускової кафедри в Хмельницькому національному університеті, ЧНУ ім. Ю.Федьковича, Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка, Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління, а також в Університеті природничих наук у Любліні, тематика яких відповідає змісту ОК даної ОПП. Ще одним вагомим фактором відповідності Ліцензійним умовам НПП є наявність у них навчально-методичних публікацій (метод. рекомендацій, тез доповідей, монографії), що відповідають змісту ОК, які вони забезпечують (відомості надані в таблиці 2 <https://office.naqa.gov.ua/v1/form-se/3528/view>), так О. Семерня є автором монографії «Формування професійних компетентностей екологів» та тлумачного словника з техноекології. При плануванні подальшого професійного розвитку НПП необхідно враховувати ті ОК, викладання яких вони забезпечують, активувати публікаційну активність у фахових виданнях категорії А і Б, Scopus та Web of Science посилити роботу у напрямку публікацій навчально-методичних посібників, рекомендацій екологічного спрямування тощо. Завідувачу випускової кафедри більш зважено підходити до планування стажування і підвищення кваліфікації НПП враховуючи потреби ОК даної ОПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного добору викладачів документально є прозорими і регулюються «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) К-ПНУ» (<https://drive.google.com/file/d/10369GxbyKEQQ8ojoMfeREGvV2pMSxg4q/view>), що затверджений наказом ректора № 61-ОД від 27.06.2019 р. Під час зустрічі з НПП та представниками структурних підрозділів, начальник відділу кадрів запевнили, що керівництво університету обґрунтовано підходить до відбору НПП на кожну ОПП, контролює виконання конкурсних зобов'язань по закінченню строку дії трудової угоди і перед проходженням повторного конкурсного відбору та дотримання Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Цей порядок дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації відповідної ОПП. Гарантом ОПП та начальником відділу кадрів було зазначено, що при роботі конкурсної комісії обов'язково враховуються результати опитування здобувачів «Викладач очима студентів», проте надані ЕГ результати опитування виявились неінформативними (<https://office.naqa.gov.ua/26bd9a67-3963-4fe9-b8e1-1362f955e027>). Рекомендація ЕГ полягає у запровадженні процедури внутрішньокафедрального моніторингу публікаційної активності викладачів, ретельному плануванні підвищення кваліфікації у відповідності до освітніх потреб, залучення до участі в міжнародних проектах (Erasmus+, Horizon Europe та ін. (<http://inter.kpnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/stratetiia-internatsionalizatsii.pdf>)).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз Відомостей про самооцінювання, спілкування з гарантом ОПП, академічним персоналом, здобувачами вищої освіти та роботодавцями дає можливість зробити висновки про епізодичне залучення роботодавців до організації освітнього процесу через організацію круглих столів, семінарів та забезпечення організації проходження практик. Так в ході зустрічей зі здобувачами і роботодавцями встановлено, найбільш активну співпрацю кафедри екології КПНУ і таких установ: НПП «Подільські Товтри» в особі заступника директора, начальника відділу рекреації та екологічної освіти В. Стельмах, КП «Міськтепловоденергія» в особі заступника директора О. Сікори, Департамент природних ресурсів та екології Хмельницької ОДА в особі начальника Управління розвитку природно-заповідної

справи, економіки природокористування, природоохоронних програм та зв'язків з громадськістю Р. Якубаша. Представники роботодавців залучаються до оновлення цілей ОПП і змісту її компонентів: Р. Якубаш висловив підтримку і схвалення проекту ОПП 2021; В. Стельмах, наголосила, що проходження здобувачами практики на базі НПП «Подільські Товтри» сприяє набуття ними навичок по адмініструванню, формує програмні результати в галузі охорони природи, залучення студентів до наукових досліджень водно-болотних угідь Поділля; С. Тимчук власник СТОВ АФ «НЕФЕДІВСЬКЕ» (<https://office.naqa.gov.ua/b561a2e2-5794-4d22-bafa-f896cb2e1bbb>), декілька років співпрацював з кафедрою екології (0,4 ст за сумісництвом), викладав вибірково ОК Сільськогосподарська екологія та вносив пропозицію до проекту ОПП 2021 ввести дану ОК в перелік обов'язкових. Однак слід зазначити, що викладацька діяльність С. Тимчука викликає ряд питань, так як здобувачі змогли пригадати його тільки як керівника курсових робіт, наразі його звільнено з посади старшого викладача у зв'язку з закінченням строкового договору. У ході інтерв'ювання здобувачі згадували про зустрічі з роботодавцями, однак конкретних прикладів спільно проведених заходів навести не змогли, окрім проходження практики. За словами гаранта ОПП на рівні факультету та університету діють договори про партнерство і співробітництво із роботодавцями, у відкритому доступі перелік договорів та баз практик представлений на сторінці кафедри (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/dohovi/>). Роботодавці можуть подавати зауваження, пропозиції та побажання, щодо оновлення ОПП на електронну пошту кафедри kaf_ecolog@kpnu.edu.ua.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

У відомостях з Самоаналізу відмічено, що за ОПП до проведення аудиторних занять активно залучаються фахівці-практики, експерти галузі і представники роботодавців. Однак, вивчивши надані ЕГ документи, і провівши зустрічі зі здобувачами, адміністрацією і роботодавцями, з'ясували, що дана практика носить більш стихійний ніж систематичний характер. Дійсно, деякі викладачі окрім науково-педагогічного стажу мають досвід практичної діяльності в галузі екології та охорони довкілля (Л. Любінська, доцент, д.б.н. – спеціаліст Дністровської державної регіональної екологічної інспекції, заступник директора з наукової роботи Національного природного парку «Подільські Товтри», заслужений діяч науки і техніки України; Т. Душанова, ст. викладач – начальник бюро охорони природи, заступник директора випробувально-вимірювального центру; С. Тимчук – директор СТОВ АФ «Нефедівське»; О.Тютюнник, ст. викладач, к.с-г.н. – працювала спеціалістом-екологом у відділі архітектури, містобудування, ЖКГ та з питань екології Кам'янець-Подільської РДА), але на сьогоднішній день всі вони, окрім С. Тимчука, є штатними працівниками університету. Наразі представники роботодавців, професіонали-практики до проведення аудиторних занять на постійній основі не залучаються.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Процедурні аспекти підвищення кваліфікації та стажування викладачів регламентуються Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (https://drive.google.com/open?id=1IZ4KE8w86bpEofoMrrdxohPLFrFL_G8H). ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через укладання угод про співпрацю з іншими організаціями (<https://drive.google.com/file/d/1ylc5hU12IdkXkdtL6JLb9Fu1eOxXm19y/view?usp=sharing>). Аналіз Доступної інформації (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/sklad-kafedry-ekolohii/>) вказує, що на момент проведення експертизи підвищення кваліфікації/стажування пройшли: в Хмельницькому національному університеті (О. Любінський, О. Семерня, Н. Гордій, Т. Душанова), Чернівецькому національному університеті ім. Ю.Федьковича (Л. Любінська, С. Оптасюк), Тернопільському національному педагогічному університеті ім. В. Гнатюка (І. Федорчук, В. Гарбар) Державній екологічній академії післядипломної освіти та управління (О. Любінський), Університеті природничих наук у Любліні (Республіка Польща), 2020 р. (О. Любінський, Л. Любінська, Н. Гордій, О. Тютюнник); Венеціанському університеті Ca' Foscari (Італійська Республіка), 2019 р. (Н. Гордій), Навчальний курс «Zero Waste Academy» з управління ТПВ (жовтень 2020 р. – лютий 2021 р.) за підтримки Zero Waste Alliance та посольства Фінляндії (О. Тютюнник) У ЗВО діє відділ моніторингу якості підготовки фахівців та підвищення їх кваліфікації (<http://monitoring.kpnu.edu.ua/perelik-prohram-pidvyschennia-kvalifikatsii/>). ЗВО сприяє заохоченню професійного розвитку викладачів через передбачене у Наказі Про проведення розрахунків навчального навантаження науково-педагогічних працівників університету на 2020-2021 навчальний рік (<https://office.naqa.gov.ua/688194ef-f3af-44b2-bee1-6b7d3d6837ee>) зниження навчального навантаження для гаранта ОПП, завідувача кафедри та професора. У ЗВО розроблене Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників (<https://drive.google.com/file/d/1kaS2Y1cN8U2LGdldv1RSUfMf8aOxO8Gr/view?usp=sharing>)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

У процесі дистанційної експертизи керівництво університету та академічний персонал запевнили, що ЗВО стимулює професійний розвиток викладачів шляхом їх преміювання. В ЗВО передбачено преміювання НПП за публікаційну активність (п. 3 Положення про додаткове преміювання науково-педагогічних та інших працівників (<https://drive.google.com/file/d/1kaS2Y1cN8U2LGdldv1RSUfMf8aOxO8Gr/view>), однак, в ході зустрічей з НПП

встановили, що викладачі кафедри ще не були відзначені за цим критерієм. У КПНУ з 2018–2019 н. р. започатковано систему рейтингового оцінювання НПП (Положення про щорічне рейтингове оцінювання НПП (https://drive.google.com/file/d/1WmVooQ9Qoi2_vPtO32kpPOk-WRMy-gTz/view), кафедр і факультетів <http://nmz.kpnu.edu.ua/sys-vn-zab-yak/reitynh-npp-kafedr-i-fakultetiv-k-pnu/>). За минулорічним рейтингом кафедра екології та її працівники (О. Любинський, Н. Гордій, Т. Душанова) посіли гідні позиції (<https://drive.google.com/file/d/1NjBt7OHFI6VWIWS0WyOb3hRzghc8cGQ/view>). Моральним заохоченням є занесення кращих викладачів (О. Любинський, Л. Любинська, В. Гарбар, Н. Гордій, Т. Душанова) на Дошку пошани КПНУ (<http://kpnu.edu.ua/doshka-poshany>).

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Прозора процедура конкурсного відбору претендентів на вакантні посади, відсутність плинності кадрів. Система рейтингового оцінювання НПП. ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів через угоди про співпрацю з іншими організаціями, насамперед для підвищення кваліфікації та стажування НПП. ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності через матеріальне та моральне заохочення: шляхом вручення грамот і грошових премій, занесенням кращих викладачів на Дошку пошани КПНУ. Позитивною практикою є сприяння професійному розвитку викладачів через зниження навчального навантаження для гаранта ОПП, завідувача кафедри та професора. НПП систематично проходять курси підвищення кваліфікації та стажування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: 1. Часткова невідповідність базової освіти НПП та їх наукових публікацій змісту та формуванню ПРН на ОК, які вони забезпечують. 2. Відсутність у складі кафедри НПП, що мають спеціалізацію з екології та екологічної безпеки. 3. Недостатня залученість роботодавців до викладання на ОПП, .ЕГ рекомендує адміністрації ЗВО врахувати пропозиції стосовно посилення кадрового складу та залучення професіоналів-практиків до викладання на ОПП. НПП активізувати наукові дослідження екологічного спрямування та публікацію їх результатів у фахових виданнях категорії А і Б, Scopus та Web of Science, посилити роботу у напрямку розробки і публікації навчально-методичних посібників, рекомендацій тощо. Адміністрації ЗВО знайти можливості щодо залучення участі НПП в грантовій діяльності, в міжнародних проектах (Erasmus+, Horizon Europe та ін). Планувати стажування і підвищення кваліфікації НПП враховуючи вимоги до ОК даної ОПП.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи холістичний підхід при оцінці сильних і слабких сторін, зокрема відповідність підкритеріям 4.2, 4.5, 4.6 та наявність недоліків за підкритеріями 4.1 (часткова невідповідність п.30), 4.3 (залучення експертів практиків до аудиторних занять) ЕГ вважає, що за даними критерієм може бути виставлена оцінка В. ЕГ акцентує увагу на значні зусилля НПП, що забезпечують викладання на ОПП, щодо підвищення професійної кваліфікації та викладацької майстерності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

КПНУ має у своєму складі навчальні корпуси з обладнаними аудиторіями та лабораторіями, спортивні зали, гуртожитки (<http://kpnu.edu.ua/hurtozhutky/>), бібліотеку (<https://library.kpnu.edu.ua>), читальні зали, електронний репозиторій (<http://elar.kpnu.edu.ua:8081/xmlui/>), їдальні, буфети, медпункт, студентські гуртки та студії, що відповідає освітнім інтересам здобувачів та науково-педагогічного персоналу. Бібліотека КПНУ налічує понад 13 тис. примірників літератури природничого напрямку, як повідомила директор бібліотеки. Випускова кафедра екології постійно оновлює навчально-методичне забезпечення, зокрема НПП публікує власні електронні посібники та ін. навчально-метод. літературу (<https://office.naqa.gov.ua/dcoe4a7b-69e5-4521-b92b-9a8ea9bbeddd>) Кафедра екології налічує в своєму складі 3 лабораторії з якими ознайомила ЕГ переглядаючи відео. Науково-дослідні лабораторії

обладнані обчислювальною технікою, персональними комп'ютерами, мультимедійними проекторами, лабораторним обладнанням та посудом, сучасними меблями тощо. Кафедра екології тісно співпрацює з іншими кафедрами, заняття для здобувачів ОПІ проводяться у лабораторіях кафедр Географії та методики викладання і Біології та методики викладання. Лабораторний фонд кафедри постійно оновлюється за рахунок коштів державного бюджету та спонсорських коштів, так за 2020 рік було закуплене нове лабораторне обладнання, зокрема для виконання дипломних проєктів здобувача було придбано нітратометр, цифровий шумомір GM 1356, тестер напруженості поля TENMARS TM-190, аналізатор концентрації формальдегіду GM8801, аналізатор якості повітря (PM 1; 2,5;10; O₃; ЛОС; t; W). Серед лабораторного обладнання, яке використовують здобувачі під час навчання в лабораторії Екотехнологій: рН-метри, лабораторні ваги, мікроскопи з підключенням до ПК тощо. У кабінеті заповідної справи наявні карти природозаповідного фонду, рисунки, плакати, спеціально створена серія з 16 фільмів «Звичайне диво» про ПЗФ Хмельниччини, є стенд роздільного збору сміття. Лабораторія аналітичних екологічних досліджень обладнана витяжними шафами, лабораторними столами, посудом, реактивами, для фізико-хімічних досліджень використовують аналітичні ваги та фотоелектроколориметри. Кафедра має власний газоаналізатор, який використовується для екологічного моніторингу, що підтвердили випускники кафедри. Варто зазначити, що не всі ОК мають відповідне навчально-методичне забезпечення в системі Moodle (зокрема, ОК з циклу професійної підготовки Методи вимірювання параметрів навколишнього середовища, Нормування антропогенного навантаження, Математичні методи дослідження та банки екологічної інформації, Соціальна екологія, Оцінка впливу на довкілля, Моделювання і прогнозування стану довкілля).

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

У навчальних корпусах є доступ до мережі Інтернет, послуги бібліотеки, читальних залів, репозиторію є безкоштовними. Викладачам та здобувачам надається вільний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science. Здобувачі та випускники підтвердили, що під час навчання за ОПІ Екологія жодних фінансових стягнень за користування об'єктами інфраструктури університету не було. Здобувачі мають можливість відвідувати спортивні секції, студентські клуби та студії. В університеті створено Студентський сенат (<http://ssg.kpnu.edu.ua/>) який відповідає за дозвілля та студентське життя здобувачів. В КІПУ діють гуртки та клуби по інтересам, серед яких: Школа екскурсовода, Читацький клуб, Театральні студії, «Ліга гумору КІПУ», Танцювальний клуб «Горлиця», Студентський ораторський клуб.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

В КІПУ створені безпечні умови навчання та праці, приміщення відповідають санітарним нормам, лабораторії оснащені вогнегасниками, наявні куточки з інструкціями з техніки безпеки на робочому місці та пожежні безпеки, з чим переконалась ЕГ переглянувши надані гарантом відео-матеріали. Двічі на рік зі здобувачами проводяться інструктажі з охорони праці та пожежної безпеки, що підтвердили самі здобувачі. В університеті є медичний пункт, куди можна звернутись у разі необхідності. В КІПУ діє соціально-психологічна служба (<http://kpnu.edu.ua/sotsialno-psykholohichna-sluzhba/>), здобувачі проінформовані, що у разі потреби можна звернутись до психолога, робота якого є конфіденційною. На сайті служби, для здобувачів є корисна інформація стосовно психологічних тренінгів, наведені контакти штатних психологів та основні служби безкоштовної «Гарячої» лінії та телефони довіри. В закладі функціонує Профспілкова організація студентів, бюджет якої є досить обмеженим, але у критичному випадку, здобувач має право звернутись до профспілки з заявою та отримати матеріальну допомогу. В корпусах університету знаходиться «Скриньки довіри», а також за посиланням (<http://kpnu.edu.ua/telefon-doviry/>) можна надати електронне звернення. Представники студентського активу беруть участь у зустрічах з керівництвом ЗВО, зокрема в рамках ініціативи «Кава з ректором», де мають змогу висловити свої побажання та рекомендації. В університеті розроблений Кодекс академічної доброчесності (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU0oUL/view>), в якому прописані основні етичні правила, зокрема дотримання безпеки та популяризації здорового способу життя.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час інтерв'ювання здобувачів ЕГ зробила висновок, що в КІПУ найбільшу організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку студентам надає куратор та деканат. Здобувачі мають змогу звертатись до викладачів та адміністрації, знають свої права та обов'язки. Здобувачі активно користуються сайтом університету та кафедри (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/>), можуть ознайомлюватись із силабусами навчальних дисциплін (<http://ecolog.kpnu.edu.ua/predmety/>), на сайті передбачено електронний розклад для навчальних груп та викладачів (<http://kpnu.edu.ua/infowindow/rozklad-zanyat-dlya-navchalnyh-hrup/>), який на період акредитації не працював. Ведеться активна освітня та інформаційна підтримка через систему MOODLE (<http://moodle.kpnu.edu.ua>). Під час зустрічей здобувачі відмітили, що мають постійний зв'язок із викладачами через групи у соціальних мережах Facebook, Viber, Telegram. Систематично (не менше 1 разу на місяць або за потребою) зі здобувачами

проводяться кураторські години, на яких здобувачам надається інформаційна та консультативна підтримка. У разі виникнення конфліктних ситуацій, дискримінації, утисків або домагань, здобувачі мають можливість звернутись до соціально-психологічної служби, яка надає соціальну підтримку через проведення індивідуального консультування, психологічну діагностику, психокорекційну роботу, психопрофілактичну роботу, просвітницьку діяльність. За посиланням (https://drive.google.com/file/d/1CgY75k8OoUqV9BZ_8AoIoOS8CngQ2Pov/view) можна ознайомитись з планом роботи соціально-психологічної служби на поточний навчальний рік. В університеті відсутній документ, що регламентує порядок звернень у разі виявлення випадків сексуальних домагань, дискримінації та конфліктних ситуацій.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

У межах дистанційної експертизи, експертам вдалось ознайомитись з відео-матеріалами наданими гарантом, де видно, що вхід до університету обладнаний пандусом, є кнопка виклику, що дає змогу відвідувати ЗВО особам з особливими освітніми потребами. В КПНУ діє Положення про організацію інклюзивного навчання https://drive.google.com/file/d/1S_n8rUhGwen4huhZfWjQeJKGzc4LpiF5/view, що регламентує право на навчання особам з особливими освітніми потребами. В університеті передбачена можливість навчання осіб з особливими освітніми потребами за рахунок державного та місцевого бюджетів та інших не заборонених законодавством джерел. Згідно до положення, в закладі передбачена можливість створення психолого-педагогічного, навчально-організаційного та соціального супроводів. Індивідуальні навчальні плани здобувачів з особливими освітніми потребами складаються за їх участю та урахуванням освітніх можливостей. Випадків навчання осіб з особливими освітніми потребами за ОПП «Екологія» не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В КПНУ розроблений та діє Кодекс академічної доброчесності (нова редакція) (<https://drive.google.com/file/d/1LlOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL/view>), в якому відзначено норми етичної поведінки, зокрема запобігання виникненню конфлікту, будь-яких проявів сексуальних домагань, утисків, гендерної нерівності та дискримінації. Окремого нормативного документу, що регламентує вирішення конфліктних ситуацій зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо в університеті не розроблено. У випадку виникнення конфлікту, здобувачі звертаються до кураторів та деканату, а також можуть отримати безкоштовну соціальну та психологічну підтримку. Здобувачі та НПП мають можливість надати анонімне звернення у «Скриньку довіри» онлайн та в навчальному корпусі (<http://kpnu.edu.ua/telefon-doviry/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

1. Позитивною практикою в контексті Критерію 7 є постійне оновлення матеріально-технічної бази, зокрема купівля лабораторного обладнання для забезпечення навчального процесу та розширення наукових інтересів здобувачів і НПП. 2. Функціонують студентські клуби та гуртки, що є позитивною практикою і покращує рівень студентського життя та сприяє різнобічному розвитку здобувачів у межах університету. 3. Сильною стороною є функціонування в КПНУ соціально-психологічної служби, робота якої направлена на вирішення індивідуальних проблем здобувачів та НПП, а також на просвітницьку діяльність. 4. Літературний фонд бібліотеки, який нараховує понад 13 тис. примірників природничої літератури, що є сильною стороною ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

1. Слабкою стороною є те, що на момент акредитаційної експертизи не працював електронний розклад для навчальних груп та викладачів. В умовах карантину та в режимі дистанційного навчання доступ до електронного розкладу є необхідним задля забезпечення всіх учасників освітнього процесу інформацією. 2. Не всі ОК мають відповідне навчально-методичне забезпечення в системі MOODLE, що ускладнює процес навчання, особливо в дистанційному режимі. 3. Рекомендуємо провести моніторинг електронних ресурсів університету задля виявлення недоліків у роботі та поліпшення освітнього процесу. Зокрема, забезпечити доступом до електронного розкладу здобувачів та викладачів. 4. Перевірити та забезпечити в системі MOODLE наявність навчально-методичного забезпечення для всіх ОК. 5. Експертна група рекомендує відокремити питання академічної доброчесності, санітарно-гігієнічні правила проживання в гуртожитку та порядок вирішення конфліктних ситуацій пов'язаних з сексуальними домаганнями, як такі, що належать до різних сфер відповідальності, але наразі прописані в кодексі

академічної доброчесності КПНУ. Зокрема потребує удосконалення порядок розгляду скарг пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Моніторинг офіційних ресурсів університету, дасть змогу вирішити технічні проблеми з сайтом та дасть можливість здобувачам та викладачам користуватись електронним розкладом. Відсутність нормативного документу, що регламентує вирішення конфліктних ситуацій не перешкоджає провадити освітній процес, запобігання виникненню таких ситуацій передбачено Кодексом академічної доброчесності КПНУ. Сильні сторони, зокрема постійне оновлення матеріально-технічної бази, створене для студентства середовище, надання безкоштовної соціально-психологічної допомоги та багатий літературних фонд бібліотеки переважають при оцінюванні Критерію 7. Визначені ЕГ недоліки не є критичними та можуть бути усунені, тому Критерій 7 відповідає Рівню В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В університеті розроблені та діють: Положення про освітні програми (<https://drive.google.com/file/d/1CHz8I98nxHC4Jj7foANTazhXpzDcXv9j/view?usp=sharing>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (<https://drive.google.com/open?id=1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o>); Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (https://drive.google.com/file/d/1sstOuJNnkCHJC1_3omgL7MipKoSLiDiO/view); Положення про проектну групу та групу забезпечення спеціальності в КПНУ (<https://drive.google.com/file/d/1sFesTWw7IcDJ3Q8SuMo4N6DLcfzmbKMj/view>). У ЗВО функціонує навчальний відділ, навчально-методичний відділ, навчально-методичний центр забезпечення якості, комісія з академічної доброчесності до функцій цих підрозділів належить розроблення політики та процедур, пов'язаних з опрацюванням, моніторингом і періодичним переглядом ОПП. ОПП розробляється проектною групою на чолі з керівником. Моніторинг ОПП відбувається не рідше ніж один раз на рік (жовтень-листопад), до уваги беруться результати анкетувань та пропозиції стейкхолдерів, які вони можуть надавати в процесі ознайомлення з проектом ОПП, що завчасно розміщується на сайті для публічного обговорення. Це було підтверджено під час інтерв'ювання фокус-груп адміністрації ЗВО, НПП, студентів, роботодавців. За результатами моніторингу готується звіт (https://drive.google.com/file/d/1Hr7T6xzQpumsVIJ1G8Aou-4_h5MRMBOI/view), який розглядається на засіданні кафедри (<https://office.naqa.gov.ua/19b1ob96-dfbf-44a7-9522-12bd24b7ae9>), пропонуються зміни до ОПП. Зміни до ОПП затверджуються на засіданні Вченої ради. Після прийняття стандарту ВО за спеціальністю 101 Екологія гарантом програми було ініційовано перегляд ОПП 2017, 2018 рр та внесення змін до проекту ОПП 2019 р. відповідно до вимог чинного Стандарту. Варто зазначити, що у протоколі перегляду ОПП (<https://office.naqa.gov.ua/762ab634-8eb9-45b9-be68-4f35ofc6341d>) вказано, що відповідно до Стандарту мають бути внесені зміни у програмні компетентності та програмні результати навчання, хоча детальний аналіз ОПП 2017 та 2018 рр, свідчить про їх часткову невідповідність, наприклад, не повний перелік ПРН, які мають бути забезпечені відповідно до вимог. Знайдені експертною групою невідповідності між ОПП, РП та індивідуальними планами дають можливість зробити висновок про недостатню узгодженість процедур забезпечення якості між інституційним та програмним рівнем та розподілу повноважень у цьому процесі. Фактична роль підрозділів забезпечення якості дещо не відповідає тим функціям, які вони мали б виконувати, у зв'язку з чим кафедри не вистачає консультаційної підтримки у процесі забезпечення ефективності процедури розроблення та перегляду ОПП. Поряд з тим, упродовж останніх чотирьох років зміст ОПП регулярно оновлювався з метою забезпечення відповідності Стандарту, урахування вимог ринку праці та пропозицій стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі мають можливість долучатися до оновлення ОПП через проходження анкетувань "Освітня програма спеціальності очима здобувача освіти" (<https://forms.gle/x3L4kXd4ykWCDpX37>) та зустрічей з викладачами кафедри (онлайн та офлайн). Під час зустрічей здобувачі підтвердила, що мають можливість висловлювати пропозиції до ОПП, наприклад при формуванні ОПП 2021 р. найбільше пропозицій було висловлено здобувачами щодо залучення до освітнього процесу роботодавців, гарант підтвердив, що пропозиції здобувачів буде враховано на наступний навчальний рік. Студент А.Матросов внести зміни до ОК «Математичні методи дослідження довкілля та банки

екологічної інформації», пропозиції були враховані. У той же час, аналіз звіту з моніторингу ОПП 2019 р. свідчить, що здобувачами було висловлено пропозицію зменшити кількість кредитів на дисципліни загальної підготовки (Фіз.культура, математика, філософія тощо) (<https://office.naqa.gov.ua/4824foab-4936-4b87-b29c-8f06d7a1914b>), співставлення НП 2019 і 2020 рр. не підтвердило врахування цих пропозицій. Вивчення такої ОК як Математика взагалі не передбачено НП та не зазначено у індивідуальних планах здобувачів. Здобувачі включені до складу вчених рад ЗВО та факультету, на засіданнях яких проходять обговорення, схвалення, затвердження освітніх програм та змін до них, обговорення процедур забезпечення якості освіти, в тому числі, за ОПП. Під час спілкування з представниками органів студентського самоврядування цей факт був підтверджений.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

ЗВО залучає роботодавців до процедур забезпечення якості ОПП шляхом укладання двосторонніх угод про співпрацю, отримання рецензій на ОПП, проведення семінарів з роботодавцями. В процесі перегляду ОПП в період 2017-2020 рр. були враховані пропозиції роботодавців щодо впровадження та оновлення змісту таких ОК як Сільськогосподарська (вибіркова складова, рекомендація Тимчука С. з АФ "Нефедівське") , «Заповідна справа» (рекомендація В.Стельмах з НПП «Подільські товтри»), «Екобіотехнологія» (Р. Якубаш., Департамент природних ресурсів), «Водопостачання і водовідведення (вибіркова складова, О.Сікора КП «Міськтеплоенергія») На зустрічі експертної групи з роботодавцями був підтверджений факт активної участі роботодавців у процедурах оновлення ОПП. На цьому зокрема акцентували увагу роботодавці В. Стельмах , А.Доманчук, О.Сікора. Роботодавці були попередньо ознайомлені з проектом ОПП, брали участь в онлайн-опитуваннях «Анкета для роботодавців Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка» (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdIwZrkfsqHPZBodwoFg_FBELS4mgD8APgmVUhMtk1sH-c4vw/viewform) та під час зустрічей з проектною групою ОПП надавали пропозиції щодо формулювання цілей та програмних результатів навчання на ОПП, очікуваних компетентностей випускників ОПП. Зокрема, роботодавцями було звернено увагу на необхідність поглиблення спеціалізованої підготовки фахівців екологів у сфері захисту водних ресурсів, розробки альтернативних джерел енергії та природо-заповідної діяльності, що обумовлено специфікою регіону. Робочою групою були враховані пропозиції, що відображено у контенті ОК професійної підготовки. Пропозиції роботодавців було враховано під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОПП (ПРН 26-28).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

За інформацією завідувача та викладачів кафедри, підтримання зворотного зв'язку із випускниками має постійний характер. Певна кількість випускників отримує пропозиції щодо працевлаштування під час проходження виробничої (переддипломної) практики. До 2020 р. в університеті діяла спілка випускників, які надавали фінансову допомогу ЗВО. Кафедрою екології створено сторінку в соц.мережах Facebook та Instagram, що сприяє обміну досвідом, створює умови для спілкування випускників, студентів та викладачів. За допомогою проведення анкетувань випускників отримується інформація про їх кар'єрний шлях (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSer_N7jRpZ6ya4n24_T_ol37mMU51JB6AGZ7Ikjumkfo7GH1w/viewform). Окремі випускники ОП, що долучилися до відкритої зустрічі з експертною групою, підтвердили, що підтримують тісні зв'язки з випусковою кафедрою та періодично діляться досвідом щодо практичних аспектів підготовки фахівців. Позитивною практикою є те, що значна частина випускників ОП працевлаштовується за спеціальністю на підприємствах області або продовжують кар'єрних шлях, як науковці.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Моніторинг ОП здійснюється на постійній основі на рівні випускової кафедри. В процесі перегляду ОПП було внесено низку змін стосовно перерозподілу аудиторних годин між видами навчальних занять, оновлення програмного та методичного забезпечення, впровадження окремих нових дисциплін. Робота з фокус-групами адміністрації, НПП, здобувачів та роботодавців підтверджує здійснення зазначених процедур. Слід відзначити конструктивний підхід адміністрації ЗВО та гаранта ОП до висловлених експертами під час візиту зауважень та рекомендацій, що свідчить про наявність перспектив для розвитку ОПП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація ОПП є первинною. Під час попередньої акредитації спеціальності у 2010 році було висунути зауваження щодо матеріально-технічної бази ЗВО, забезпечення здобувачів необхідною навчально-методичною літературою та розробкою тестового контролю в системі Moodle. Під час огляду матеріально-технічної бази експертній групі було облаштовані кабінети: сталого розвитку і заповідної справи та природоохоронної діяльності, лабораторії екотехнологій, екологічних аналітичних досліджень, науково-дослідну лабораторію екологічного моніторингу з відповідним обладнанням для проведення досліджень. Студенти забезпечені навчальною літературою згідно вимог, зокрема значна частина продемонстрованої науково-методичної літератури належить авторству викладачів випускової кафедри, в тому числі електронні посібники, розміщені в бібліотеці і на сайті кафедри. Система продовжує оновлюватися та поповнюватися науково-методичними розробками з ОК. Також під час удосконалення ОПП було враховувано зауваження і пропозиції до інших ОПП КПНУ, що вже пройшли акредитацію. Зокрема, в процесі удосконалення процедура вибору здобувачами вищої освіти вибіркового дисциплін (<http://kpn.u.edu.ua/vybirkovyi-navchalni-dystsypliny/>); ведуться перемовини з роботодавцями, щодо залучення їх у освітній процес.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО проводиться робота з внутрішнього забезпечення якості освіти, відбувається вдосконалення з урахуванням наявних міжнародних та вітчизняних практик. Викладачі, задіяні в процесі реалізації ОПП, здійснюють моніторинг її якості та вносять відповідні пропозиції щодо поліпшення на засіданнях кафедри. Регулярно здійснюється ознайомлення учасників академічної спільноти з новими тенденціями розвитку фінансової системи, змінами в освітніх нормативних документах тощо. Формуванням культури якості займається система підрозділів, до яких належать навчальний відділ, навчально-методичний відділ, навчально-методичний центр забезпечення якості вищої освіти, Відділ профорієнтаційної роботи, доуніверситетської підготовки та сприяння працевлаштуванню випускників університету, відділ міжнародних зв'язків, функціонує комісія з академічної доброчесності. У ЗВО прийнято низку документів, метою яких є формування культури якості – Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання (2020) (https://drive.google.com/file/d/1sstOuJNnkcHJC1_3omgL7MipKoSLIDiO/view?usp=sharing); Положення про організацію опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (2020) (<https://drive.google.com/file/d/1TocmhVusB7r4jeUVf18OKAO-eCFlugfg/view?usp=sharing>); Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (2020) (<https://drive.google.com/open?id=ifJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o>); Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти (2018) (https://drive.google.com/file/d/oB_EBvdN4dQSiMUozdmc2TioXy3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view); Кодекс академічної доброчесності (2020) (<https://drive.google.com/open?id=1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL>). Інформація, отримана експертами на зустрічі з адміністрацією, дозволяє зробити висновок, що формуванню культури якості у ЗВО приділено належну увагу. Викладачі та здобувачі ОП на зустрічі з ЕГ підтвердили, що вони долучені до процесу формування культури якості та обізнані з внутрішніми нормативними документами ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

1. Здобувачі проінформовані щодо змісту ОПП та залучені до процесу перегляду ОПП. 2. Рекомендації роботодавців враховуються при оновленні ОПП. 3. Кафедра екології підтримує тісні зв'язки з випускниками, значна частина випускників ОПП працевлаштовується за спеціальністю – працюють на об'єктах ПЗФ, с/г та промислових підприємствах. 4. Конструктивний підхід адміністрації ЗВО та гаранта до рекомендацій щодо покращення ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони, недоліки: 1. Недостатня узгодженість процедури перегляду ОПП, НП з РП та розподілу повноважень між підрозділами забезпечення якості, у зв'язку з чим кафедрі не вистачає консультативної підтримки у процесі забезпечення ефективності розроблення та перегляду ОПП. 2. Деякі види опитування здобувачів (напр. «Викладач очима студентів») дають змогу отримати лише узагальнену інформацію по факультету (документи на запит ЕГ «Результати опитування "Викладач очима студентів" здобувачів ОП "Екологія" (або студентів природничо-економічного факультету)»), або навіть в межах всього університету, хоча така інформація є важливою і потребує конкретизації в межах ОПП. 3. При перегляді ОПП не всі пропозиції здобувачів беруться до уваги. Рекомендації: - чітко визначити повноваження окремих структурних підрозділів забезпечення якості освіти. - удосконалити на уніфікувати структури опитувань здобувачів, забезпечити коректне відображення їх результатів по ОПП. - при оновленні ОПП брати до уваги пропозиції здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 8.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО має розроблені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП. Студентське самоврядування та роботодавці залучені до процесу перегляду ОПП. Позитивною практикою є підтримання зв'язків із випусниками. Поряд з тим, має місце недостатня узгодженість щодо розподілу повноважень між підрозділами забезпечення якості, та окремі недосконалості у структурі опитувань здобувачів щодо якості освітнього процесу. На думку ЕГ, ці недоліки можна вважати несуттєвими, оскільки вони загалом не перешкоджають реалізації процедури внутрішнього забезпечення якості ОПП. В цілому ОПП відповідає вимогам підкритеріїв критерію 8, рекомендації в контексті цього критерію є досяжними.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регламентовані в нормативних актах, які розміщені на сайті КПНУ у вкладці Публічна інформація (<http://kpn.edu.ua/publicna-informatsiya/>): Статут КПНУ, Стратегія розвитку КПНУ на 2020-2030 рр, Концепція внутрішнього забезпечення якості навчання і викладання КПНУ, Концепція інформатизації К-ПНУ на 2021-2025 роки та інші. В Університеті діє Положення про організацію освітнього процесу в КПНУ (зі змінами) (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>), в якому чітко зазначені порядок прийняття та звільнення працівників, основні права та обов'язки працівників університету, організація освітнього процесу в університеті, права та обов'язки осіб, які навчаються в університеті. Здобувачів ознайомлюють з правами та обов'язками співробітники деканату на зустрічах та куратори в межах кураторських годин, про що повідомили студенти під час зустрічі з ЕГ. За ознайомлення науково-викладацького складу з правами та обов'язками відповідає начальник відділу кадрів, який проводить інструктаж при прийнятті на роботу. Варто зазначити, що на сайті Університету знаходиться кодекс академічної доброчесності (<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWUooUL/view>), в якому прописані обов'язки учасників освітнього процесу, які стосуються не лише освітнього процесу, а й моральних принципів, правил поведінки та проживання в гуртожитках і перебування на території університету. На думку ЕГ частина зазначених питань напряму не стосується академічної доброчесності і має бути виокремлена в самостійний документ.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект освітньо-професійної ОПП «Екологія» 2021 для ОП Бакалавр представлений на сайті кафедри екології (<https://drive.google.com/file/d/1Ppkry8pqc2YxPaCftj2SdYH4K1LbLcPW/view>) у вільному для внутрішніх та зовнішніх стейкхолдерів доступі. На момент проведення акредитаційної експертизи проект ОПП не містить всіх обов'язкових компонентів, зокрема структурно-логічної схеми ОПП, матриці відповідності програмних компетентностей, матриці забезпечення ПРН (<https://drive.google.com/file/d/1Ppkry8pqc2YxPaCftj2SdYH4K1LbLcPW/view>) Для отримання зауважень та пропозицій щодо удосконалення ОПП надана електронна пошта кафедри, проводяться круглі столи, on-line наради зі стейкхолдерами, рекомендації надаються під час телефонних розмов і написання рецензій, що підтвердили роботодавці (В.Стельмах, А. Доманчук, О. Сікора) та представники інших ЗВО (Н. Міронова, Л. Царик). З березня 2019 р. функціонує консультативна група стейкхолдерів (витяг з протоколу №3 від 05.03.2019 року засідання кафедри екології (https://drive.google.com/file/d/1F2nfPQz_xHotHDVLzTbOvk2hdXeJ3tog/view?usp=sharing); витяг з протоколу №2 від 06.02.2020 року засідання кафедри екології (<https://drive.google.com/file/d/1dAXI6ZT4OyAS11Yvs84dQtbvBd7ceT3c/view?usp=sharing>)). Рецензії роботодавців розміщені у відкритому доступі на сайті кафедри (<http://ecolog.kpn.edu.ua/retsenszii-stejkkholderiv-na-op/>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті кафедри знаходиться вкладка, яка містить посилання на всі ОПП Екологія починаючи з 2017р. (<http://kpn.edu.ua/opp/>), що дозволяє відстежити динаміку змін та удосконалення ОПП. Проект ОПП 2021, що розміщений на сайті кафедри (<http://ecolog.kpn.edu.ua/proiekt-opp-2021/>) включає цілі, очікувані результати

навчання та програмні компетентності. За інформацією, отриманою від гаранта ОПП О. Любинського, на момент проведення акредитаційної експертизи проєкт знаходиться на стадії доопрацювання.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильною стороною в контексті Критерію 9 є наявність Концепції інформатизації КПНУ (https://drive.google.com/file/d/1aWp_FaQK5aHhMqLwqkcoTc6qIb5eD9rE/view) Проєкт ОПП завчасно розміщується на офіційному веб-сайті кафедри, завдяки чому стейкхолдери мають можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні. Функціонування консультативної групи стейкхолдерів, яка бере участь в роботі над ОПП.1. Наявність на сайті кафедри ОПП 2017-2020 рр дозволяє відстежувати динаміку змін.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

На момент проведення експертизи ОПП, певна частина інформації, необхідної для детального аналізу ОПП, знаходилась у закритому доступі і надавалась лише за додатковим запитом. У ЗВО відсутній окремий нормативний документ, що регулює процедури розгляду звернень учасників освітнього процесу пов'язаних з дискримінацією, сексуальними домаганнями та протидією корупції.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Перелічені недоліки не перешкоджають прозорості та публічності ОПП. Загалом освітня програма та освітня діяльність за цією програмою відповідають вимогам критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	E
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **умовна (відкладена) акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Мельник Олена Сергіївна

Члени експертної групи

Онищук Ірина Петрівна

Соколова Валерія Ігорівна